

NÚM. 7 NOVEMBRE 2006

PRESENTACIÓ 3

ESTUDIAR 4

Els nous postgraus

DIÀLEGS 16

Història de l'Art

Química

CARPETA D'EXPERIÈNCIES 22

L'empremta romana a València

La innovació educativa a la Universitat

ENTREVISTA 29

Avel·lí Blasco

rector de la Universitat de les Illes Balears

VIURE LA XARXA 32

Guanyadors del Concurs d'edublogs

CAMPUS D'INFORMACIÓ 34

L'astronauta Pedro Duque

Les Matemàtiques i la Física al batxillerat

Programa Conèixer la Universitat

Nous concursos de l'Observatori Astronòmic

FUTURA

REVISTA D'EDUCACIÓ DE LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Aulari III
C. Menéndez Pelayo, s/n
46010 València.
Tel. 963 864 734
www.uv.es/revistafutura
revista.futura@uv.es

EDICIÓ

Delegació per a la
Incorporació a la Universitat

DIRECCIÓ

Charo Álvarez

COORDINACIÓ

Ferranda Martí

CONSELL DE REDACCIÓ

Enrique Bigné, Antonio Ariño,
María José Lorente, Dino Salinas.

COL·LABORADORS EN AQUEST NÚMERO

Anna Benavent, Magda R. Brox,
Daniel Fernández, Laura Guzman,
Eva Llorens, Eduard Ramírez,
Pedro J. Sánchez.

ADMINISTRACIÓ

Mónica García

DISSENY I MAQUETACIÓ

Suïte347

FOTOGRAFIA

Miguel Lorenzo

ASSESSORAMENT LINGÜÍSTIC

Manel Marí

IMPRESSIÓ

Imprenta Romeu, S.L.

ISSN

1698-6245

DIPÒSIT LEGAL

V-4146-2004

FUTURA

ESTUDIAR a la Universitat de València

Els nous màsters oficials s'implanten a la Universitat de València

Pág. 4

CARPETA D'EXPERIÈNCIES

Els estudiants de secundària de l'IES Blasco Ibáñez de València investiguen les arrels llatines de la cultura actual

Pág. 22

ENTREVISTA

Entrevista amb Avel·lí Blasco, rector de la Universitat de les Illes Balears

Pág. 29

Pròxim número: **GENER de 2007**

SUBSCRIVIU-VOS A FUTURA

Si t'interessa rebre al teu domicili o al teu centre de treball la revista **FUTURA** truca al 963 864 535 (de dilluns a divendres, de 8.00 a 15.00 h) o envia un missatge amb les teues dades a revista.futura@uv.es

PRESENTACIÓ **CURS 2006-07**

Benvolgut lector.

La Universitat de València disposa d'una oferta àmplia de postgrau que combina l'especialització professional i l'aprofundiment necessari per a la investigació. En aquest àmbit de formació disposa d'una llarga tradició, ja que alguns dels seus màsters s'imparteixen des de fa més de vint anys i els doctorats han nodrit d'investigadors rigorosos tant a la pròpia Universitat com a la resta d'universitats de la Comunitat Valenciana i d'altres països. Als seus 110 doctorats –36 dels quals han arribat a obtenir la menció de qualitat atorgada per l'Agència Nacional d'Avaluació de la Qualitat i Acreditació–, 65 màster propis, 89 diplomes de postgrau i 84 diplomes i certificacions d'especialització, s'uneixen ara 37 màsters oficials. Aquests s'emmarquen en la nova proposta formativa propiciada per la creació de l'Espai Europeu d'Educació Superior que pretén harmonitzar els diferents sistemes educatius de la Unió Europea i proporcionar una forma eficaç d'intercanvi entre tots els estudiants. La recent posada en marxa d'aquesta oferta formativa ha reclamat l'atenció del tema central de Futura en el primer número del curs 2006-2007. L'entrevista al rector de la Universitat de les Illes Balears aborda, a més, aquesta temàtica.

Els estudis d'Història de l'Art i de Química posseeixen una llarga tradició en la Universitat de València i en Diàlegs es mostren els aspectes més rellevants d'ambdues titulacions.

La secció Carpeta d'Experiències acull una combinació de temes que entrecreuen el passat, el present i el futur. La mirada al passat ve de la mà de l'experiència viscuda per un grup d'alumnes i de professors de l'IES Blasco Ibáñez de València que han resseguit l'empremta romana a València. Per la seua part, la innovació, que ha estat part substancial d'una institució dedicada a la investigació com ara la universitària, s'estén ara a la docència i marca el futur de la Universitat.

Els guanyadors del primer concurs d'edublogs es donen a conèixer a les pàgines de Viure la xarxa. Aquesta iniciativa, que repetim enguany, ha permès la participació d'un bon nombre d'estudiants i de professors dels centres de secundària.

T'anime a la difusió d'aquest instrument que pretén ser un espai de participació obert als professionals de l'educació i us emplace per al pròxim número que eixirà el gener vinent.

Enrique Bigné

*Vicerector de Comunicació
Universitat de València*

ELS MÀSTERS OFICIALS

EL NOU DISSENY DE L'EDUCACIÓ SUPERIOR

Bolonya, Praga, Berlín, Bergen, i pròximament Londres, no són solament noms de ciutats europees que a tots ens agradaria visitar. Han estat el punt de trobada dels representants governamentals en matèria d'educació i els fòrums on quallaren les diferents propostes que han giravoltat el marc normatiu que ens sostenia. Època de canvis, de migracions, de globalització, d'interculturalitat, època sens dubte atractiva alhora que complexa i arriscada. Les mudances mai no són còmodes, i les estructures de què partíem eren rígides i complicades. La fi del túnel s'apropa i prompte veurem un nou paisatge que, amb una mica de temps, esdevindrà d'allò més familiar. L'horitzó de 2010, termini establert per a la realització de l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES), està molt a la vora i els preparatius se succeeixen sense descans: replantejament del model d'ensenyament presencial, redefinició del crèdit o nous decrets per a nous títols. I al bell mig de tot el rebombori, enguany, la Universitat de València s'estrena amb els màsters oficials, que han esdevingut la primera pedra d'un edifici concebut per a ser flexible, transversal i multidisciplinari, de manera que puga adaptar-se i fer front a les demandes d'una societat en canvi permanent.

01 CONVERGÈNCIA I QUALITAT

NOUS FONAMENTS PER AL FUTUR

Des de la Declaració de Bolonya de 1999, quan els ministres d'Educació de diversos països europeus es reuniren i acceptaren el compromís d'establir un marc comú d'educació superior, ha plogut molt. El que llavors era sols un repte està a punt d'esdevenir tota una realitat que s'espera que comence a funcionar a l'Estat espanyol el curs 2008/09.

Una dècada complexa

Els darrers anys hem viscut una creixent conscienciació, des del món polític, des de l'acadèmic i també des de la ciutadania, d'una Europa comuna en la qual moure's lliurement, treballar o estudiar, ha esdevingut una pràctica cada volta més habitual. Per a l'enfortiment d'aquesta nova Europa calia cooperar educativament i consolidar una educació superior que encoratjara els més joves i afavorira la seua mobilitat. Per tal d'aconseguir-ho, el paper de les universitats era fonamental, però també el dels responsables governamentals d'educació.

Els professionals de l'ensenyament, els orientadors i aquelles persones interessades potser hagen viscut amb certa perplexitat ja no els canvis previstos, sinó la indeterminació normativa dels darrers anys. Sobretot arran del darrer document de treball presentat pel MEC el passat mes de setembre, que proposa diversos canvis en l'organització dels ensenyaments universitaris: nous decrets de grau i de postgrau, directrius per branques de coneixement, registre de títols en lloc d'un catàleg oficial, etc. Però, tal com diu Antonio Ariño, vicerector de Convergència Europea i Qualitat de la Universitat de València, "aquesta perplexitat és compartida. A tots ens agradaria que l'esquema estigués més clar i la roda en marxa, però caldrà una mica més de paciència. Ara bé, si, des de les etapes més primerenques fins les superiors, el treball docent es fonamenta en la qualitat, els estudiants no tindran cap problema per adaptar-se a l'esquema educatiu que se'ls presente".

Canvis de criteri

Amb la Declaració de Bolonya, un dels objectius que es volia assolir abans de 2010 era, justament, l'adopció d'un sistema de titulacions equiparable basat en dos nivells fonamentals, grau i postgrau, així com també la posada en marxa del suplement europeu al títol i d'un sistema de qualificacions transparent i comparable. I aquesta estructura havia de descansar sobre un pilar bàsic: una unitat de mesura acadèmica que s'adaptara a les noves necessitats i facilitara l'equivalència i el reconeixement dels estudis. El Sistema Europeu de Transferència de Crèdits (ECTS), que es generalitzà gràcies al programa de mobilitat Sòcrates-Erasmus, hi donava l'entrada, però calia aprofundir i rescriure el concepte de crèdit atenent els nous models de formació centrats en el treball de l'estudiant. Segons el vicerector Ariño, "el pas d'un model instructiu d'ensenyament a un model basat en l'aprenentatge i en l'autonomia de l'estudiant, demanava una redefinició del crèdit

Antonio Ariño, professor de Sociologia i vicerector de Convergència Europea i Qualitat de la UV.

que inclogués no sols les hores lectives, sinó totes les tasques que l'estudiant du a terme, hores d'estudi i de treball". I això s'ha traduït en un augment de les hores assignades per crèdit: entre un mínim de 25 i un màxim de 30.

Harmonitzar la diferència

Tot i que aquest procés de convergència ha produït una major interrelació entre els sistemes educatius dels diferents països implicats, no seria correcte pensar en un catàleg de futures titulacions idèntic per a tothom. La situació i les necessitats de cada país són diferents, i del que es tracta és més bé d'harmonitzar les titulacions alhora que es genera un sistema basat en la transparència, en la qualitat i en la seua validesa internacional.

El que sí que es té clar són les competències de caire generalista que tot estudiant hauria de desenvolupar dins aquesta nova concepció del sistema educatiu, amb independència de la seua titulació: competències lingüístiques en almenys dos o tres idiomes; familiaritat amb l'entorn informàtic i amb les TIC (Tecnologies de la Informació i de la Comunicació) per poder moure's dins un campus virtual global; capacitat per gestionar relacions humanes i grups, i també capacitat per expressar qualsevol informació de manera coherent, bé oralment o bé per escrit. En paraules d'Ariño, "tot un ventall de competències, unes més noves i d'altres més antigues, que haurien de ser transversals. I tot això immers en una educació que atenga valors indiscutibles com ara els democràtics, la igualtat de gènere o la sostenibilitat".

>>

>>

Un nou model d'ensenyament

El nou concepte de crèdit europeu comportava una reformulació de l'educació superior que l'adaptés als nous models de formació basats en el treball de l'estudiant. D'altra banda, s'havia de tenir en compte el foment tant de la mobilitat com de l'aprenentatge en qualsevol moment de la vida. Calia acoblar, doncs, les programacions i les metodologies docents a les noves necessitats. És per això que hem fet una anàlisi tant de l'oferta formativa futura com de la demanda, i ens hem esforçat per generar eines i equips de treball que estiguen en l'avantguarda del procés.

Pel que fa als projectes d'innovació educativa, a la UV ja s'han experimentat en més de 12 titulacions, i n'hem après molt. Per exemple, el nou concepte de crèdit no s'ajustaria a la realitat si no es tingués en compte que hi ha estudiants a temps complet i d'altres que no ho són. El percentatge d'estudiants a temps parcial creix i cal dissenyar dues trajectòries diferents, una per als que sols estudien i una altra per als que compaginen altres obligacions amb l'estudi. La universitat del present i la del futur és la universitat de la diversitat: estudiants autòctons i estrangers, a temps complet i a temps parcial. De res no serveixen esquemes normatius que dificulten la trajectòria formativa. Cal treballar pensant en un ensenyament de qualitat, basat en l'autonomia de l'estudiant dins el procés d'aprenentatge i en una major flexibilitat, tot amb la inclusió de les TIC per fer de la universitat un campus virtual que no excloga ningú i on no caldrà diferenciar entre universitats a distància i universitats presencials, ja que totes seran les dues coses alhora.

Més informació:
www.uv.es/oce
www.mec.es/universidades/eees/index.html

02 GRAU I POSTGRAU

L'ARQUITECTURA DELS NOUS TÍTOLS

Tot i que al gener de 2005 es publicaren els reials decrets de grau i de postgrau, el nou document de treball difós pel Ministeri d'Educació i Ciència introdueix canvis i novetats dins una estructura que tot just donava els primers passos de la mà dels nous màsters oficials: canvis en la terminologia, en la durada dels estudis i, fins i tot, la substitució del catàleg de titulacions per un registre en són algunes mostres.

Per on començar?

Al setembre de 2003 veien la llum dues publicacions normatives importants: el RD 1044/2003, sobre el suplement europeu al títol i el RD 1125/2003, que explicitava el sistema europeu de crèdits i el sistema de qualificacions. Per a la publicació dels Reials Decrets de grau i de postgrau (55/2005 i 56/2005) s'hagué d'esperar fins gener de 2005, mentre que el controvertit catàleg de títols universitaris oficials no va arribar a publicar-se. Enguany hem encetat el curs amb dues novetats rellevants: l'activació a la UV d'una trentena de màsters oficials dins els nous programes de postgrau, i el nou document de treball del MEC en forma de proposta, *L'organització superior dels ensenyaments universitaris a Espanya*.

Tot i que pot semblar una mica il·lògic, almenys diacrònicament, el Ministeri va decidir que la reforma dels estudis universitaris començara pels postgraus i, malgrat la urgència, les universitats es varen posar a treballar amb el màxim rigor i seriositat possibles. En paraules d'Ignacio Nebot, vicerector de Postgrau de la UV, "tot té els seus avantatges. Començar pels postgraus ha afavorit les propostes interdisciplinàries que pensaven en la formació de professionals i no en una continuació natural dels graus". Però potser el document de treball del MEC haja creat una mica de confusió pel fet d'introduir modificacions en un sistema que tot just començàvem a visualitzar.

Nivells, cicles i títols

Segons els reials decrets de grau i de postgrau encara vigents, el nou sistema de titulacions té dos nivells i tres cicles. El primer nivell de grau comprèn el primer cicle universitari i capacita professionalment els estudiants dins l'àmbit laboral europeu. La durada oscil·la entre 180 i 240 crèdits, dels quals entre un 50 i un 75% vénen fixats per les directrius generals pròpies comunes als plans d'estudi d'un mateix títol de grau. El segon nivell, el postgrau, integra el segon i el tercer cicle. Així, el segon cicle, dedicat a la formació avançada, es correspon amb el títol de màster, i el tercer cicle esdevé l'esglaió més alt de la formació universitària, atorgant el títol de doctor.

ESTRUCTURA DEL SISTEMA UNIVERSITARI

	NIVELLS	CICLES	TÍTOLS	DURADA
Reials Decrets 55/2005 de Grau i 56/2005 de Postgrau	grau	1r	grau	180-240 cr
	postgrau	2n	màster	60-120 cr
		3r	doctor	-----
Proposta del MEC de 26 de setembre de 2006	grau	1r	grau	240 cr
	màster	2n	màster	60-120 cr
	doctor	3r	doctor	3-4 anys

Pel que fa a l'extensió dels títols, mentre la del màster es fixa entre 60 i 120 crèdits, la del títol de doctor no té un nombre de crèdits assignat. I si parlem de directrius generals pròpies, sols està previst que les fixe el Govern en casos excepcionals, fet que atorga a les universitats un marge major d'autonomia per a elaborar els continguts respecte dels graus.

El futur immediat: la proposta del MEC

El propassat 26 de setembre, la ministra d'Educació i Ciència, Mercedes Cabrera, presentà públicament la proposta del Govern per a la nova ordenació dels ensenyaments universitaris, on s'inclou un calendari d'aplicació que preveu aprovar els nous decrets de grau i de postgrau a setembre de 2007. Així mateix, hi ha diverses novetats.

En aquest document, nivells, cicles i títols es reacomoden i es parla ja no de dos, sinó de tres nivells, tres cicles i els títols corresponents: grau, màster i doctor, respectivament. El postgrau com a nivell que incloïa el segon i el tercer cicle es desdibuixa. D'altra banda, els graus s'organitzen per branques de coneixement que tindran almenys 60 crèdits inicials comuns i no hi haurà directrius generals pròpies per títol. La intenció, a més de rebre una primera formació generalista, és minimitzar l'abandó escolar, que es produeix sobretot en la primera etapa de l'ensenyament universitari, i permetre una major mobilitat entre titulacions de la mateixa branca en cas de voler canviar d'estudis. A més a més, la durada del grau es fixa en 240 crèdits.

Tampoc no es parla ja de catàleg de títols sinó d'un registre oficial en què caldrà inscriure'ls, amb la qual cosa el debat del mapa de titulacions canvia d'escenari i, com ens explica Antonio Ariño, vicerector de Convergència Europea i Qualitat de la UV, "serà la univer-

Ignacio Nebot, vicerector de Postgrau de la Universitat de València.

sitat la que definirà els seus títols, però els haurà de justificar raonant la demanda i acreditant la validesa de la proposta, a banda de contrastar-los amb d'altres universitats espanyoles i europees". Finalment, la superació de 120 crèdits d'un grau donarà lloc a l'expedició del Certificat d'Estudis Universitaris Inicials (CEUI).

Pel que fa al màster, es manté entre 60 i 120 crèdits, i per al títol de doctor, tot i que no té un nombre de crèdits assignat, sí que es preveu, en el cas de dedicació completa de l'estudiant, que es faça entre 3 i 4 anys, ja que aquesta és la durada de les beques d'investigació. En tot cas, l'obtenció del nivell de doctor inclourà el reconeixement del nivell de màster.

Document de treball del MEC:

Proposta. L'organització dels ensenyaments universitaris a Espanya. Resum del calendari d'aplicació.

Més informació: www.mec.es

setembre de 2006	presentació del document de treball
octubre de 2006	debat del document al Consell de Coordinació Universitària
novembre de 2006	esborrany de directrius per branques de coneixement
desembre de 2006	esborrany de títols amb directrius pròpies
abril de 2007	aprovació de la LOU
maig de 2007	proposta i debat de diversos decrets: grau i postgrau, directrius generals i pròpies...
setembre de 2007	aprovació de decrets
octubre de 2007	inici de l'elaboració dels plans d'estudi per les universitats
fins a abril de 2008	procediment d'aprovació dels nous títols i posterior registre
maig de 2008	oferta de places en els nous títols
curs 2008/09	inici dels nous graus
juliol de 2012	primers graduats dels nous títols

UNA OPCIÓ INTERESSANT

Malgrat la incorporació recent dels màsters dins el panorama universitari com un títol oficial més, sembla que ja comença a generalitzar-se l'ús d'aquesta nomenclatura, al temps que es va diferenciant del que fins ara s'entenia per màster.

Nous patrons

Amb la remodelació del sistema universitari la novetat ha estat, sens dubte, l'oficialitat del títol de màster, tot i que, com ens comenta Ignacio Nebot, "el fet d'emprar aquest nom per a un títol de postgrau va introduir molt de soroll en el sistema. Des del carrer no s'entenia la diferència entre el màster oficial i el propi. Però la publicació del document de treball del MEC reserva definitivament el títol de màster sols per als oficials, i la resta hauran de dir-se d'una altra manera".

A cavall entre una educació universitària bàsica i el títol de doctor, els màsters suposen una formació més especialitzada dins un determinat àmbit professional o disciplinari. Ampliar coneixements, reciclar-se, iniciar el camí de la investigació o habilitar-se professionalment si és el cas, són algunes de les necessitats que poden trobar resposta amb aquesta fórmula. I per a qui vulga, cal recordar que molts dels màsters que s'ofereixen poden tenir continuació en un doctorat.

La regulació de l'oferta

Com ja anunciàvem en parlar de l'estructura dels nous plans, els màsters no tindran directrius generals pròpies per títol formulades pel Govern —llevat d'aquells que habiliten per a l'exercici d'una determinada professió o que estiguen regulats per directives europees, com és el cas de les especialitats sanitàries. Les universitats tindran una autonomia quasi plena per a dissenyar l'oferta i el contingut, la qual cosa fa pensar en una major capacitat d'adaptació a noves situacions, però també en una diversitat de títols que pot provocar certa desorientació. Segons Ignacio Nebot,

Els aquaris del Servei Central de Suport a la Investigació Experimental de la Universitat de València són algunes de les instal·lacions que acolliran les sessions pràctiques del màster en Aqüicultura.

vicerector de Postgrau de la UV, hi haurà dos elements reguladors de l'oferta: "d'una banda, els propis estudiants, perquè no se'ls podrà oferir un títol si no hi ha demanda social o si darrere no tenim un grup de recerca fort en el cas dels orientats a la investigació. D'altra banda, les acreditacions de qualitat donaran les pautes de quins títols es mantenen, quins es reformulen i quins desapareixen. A tot açò cal afegir que l'oferta de màsters estarà tant al servei de l'empresa com al servei de la societat en un sentit més ampli, i que no implica en cap cas una privatització, com es volia pensar des d'alguns sectors".

La personalitat de la Universitat

De fet, la instauració dels controls de qualitat comporta un canvi de base i d'hàbit de treball que cal incorporar aviat per a estar millor preparats quan arribe el moment de les acreditacions. I és per això que la normativa de postgrau de la UV ja preveu un protocol de qualitat i un comitè que se n'encarregue dins cadascun dels màsters. Les propostes docents s'hauran d'entendre no com una superposició d'esforços individuals, sinó com un treball d'equip que ha d'oferir un producte pensat i ben dissenyat. A banda caldrà fer una reflexió i una anàlisi periòdiques d'allò que s'està fent. Com diu Ignacio Nebot, "no és més que adquirir consciència que som una institució pública, que ens nodrim de diners i de fons públics i que tenim el deure de retre comptes del que fem, i fer-ho bé. Com a disseny polític s'ha de tenir clar que la personalitat de la Universitat es definirà en els postgraus. Pel que fa als graus, tindrem una mica de tot, perquè som una universitat diversa i generalista, però seran els màsters i els doctorats els que mostraran quines són les capacitats específiques que hem desenvolupat i quines respostes oferim a les necessitats més immediates i reals".

Més informació:
www.uv.es/postgrau
postgrau@uv.es

El CAP en forma de màster oficial

La formació inicial del professorat d'ensenyament secundari ha anat canviant de disseny segons es modificava la legislació educativa. Però aquests canvis de disseny i de concepció no han sigut del tot reals si tenim en compte que, des de la Llei General d'Educació de 1970, que va consolidar el CAP (Certificat d'Aptitud Pedagògica), cap de les fórmules acordades han arribat a implantar-se. Així, les successives prorroques han aconseguit que el CAP no canviés des de la dècada dels 70 fins avui.

D'una altra banda, la reformulació de l'estructura educativa universitària dins l'EEES ha provocat que ja hi haja una proposta del Ministeri en forma de màster oficial que regularà i donarà un nou format al CAP: el *Màster en Formació del professorat d'educació secundària*. Com que encara no està aprovat, de moment no es pot oferir per les universitats. De tota manera, articular el CAP en forma de màster no serà una tasca fàcil, perquè, com diu Ignacio Nebot, "un programa de docència d'un a dos anys articulat en crèdits ECTS no es pot dissenyar per a tanta gent —el curs passat es varen matricular uns 2.500 alumnes. Comportaria un volum de professorat que no tenim i una oferta de places desproporcionada per a l'estructura d'un màster. Caldrà doncs revisar el format i plantejar possibles solucions".

Més informació:
www.mec.es/educa

L'ACCÉS: UN HORIZÓ MULTIDISCIPLINARI

Amb la nova configuració dels estudis de postgrau, l'accés als màsters ha esdevingut més flexible i els estudiants poden accedir quasi a qualsevol programa, estiga o no relacionat amb el seu currículum universitari. S'amplia així el ventall de possibilitats formatives en funció dels interessos de cadascú.

Segons la procedència

Tant el decret de postgrau com la Proposta del Ministeri de 26 de setembre parlen del títol de grau o equivalent com a accés natural als màsters. Però com que l'origen dels estudiants pot ser molt divers, es preveuen altres possibilitats que també es desenvolupen al reglament de postgrau de la UV.

Com era lògic, queden inclosos els títols que fins ara coneixíem: diplomatura, enginyeria i arquitectura tècniques, i llicenciatura, enginyeria i arquitectura superiors. Pel que fa als alumnes estrangers, poden demanar l'accés, prèvia homologació del seu títol, a qualsevol dels anteriors. Però també poden sol·licitar l'admissió sense tenir aquesta homologació, i en eixe cas serà la universitat la que comprovarà que els estudis cursats són semblants i, mitjançant la CEP (Comissió d'Estudis de Postgrau), respondrà favorablement o no als interessats.

Finalment, i en casos excepcionals, la universitat podrà admetre estudiants que, sense estar en possessió del corresponent títol, acrediten haver superat almenys 180 crèdits d'ensenyaments de primer cicle, sempre que la troncalitat o, el que és el mateix en el nou sistema, els continguts formatius comuns d'un títol, estiguen superats en la seua totalitat.

Un tarannà eclèctic

En un primer moment, la normativa deixava clar que els estudiants, independentment de la universitat de procedència, podien accedir a qualsevol programa de postgrau, estigués o no relacionat científicament amb el seu currículum universitari. Aquest matís obria la porta al disseny de títols multidisciplinaris que podien relacionar no sols continguts de diferents graus, sinó també de diferents àrees de coneixement. Aquest caràcter multidisciplinari, des del punt de vista acadèmic i, com ens comenta Ignacio Nebot, vicerector de Postgrau de la UV, "revesteix els màsters de major atractiu, però en la realitat és quelcom molt difícil de gestionar, i més encara en un país tradicionalment rígid en les estructures normatives i legals. Per poder quadrar les coses han calgut molts exercicis d'imaginació i molta feina, com per exemple revisar un per un els expedients dels estudiants per veure quants crèdits havien de cursar dins el màster triat".

De tota manera, a la Proposta del Ministeri l'estructura dels màsters queda més fixada i tindran una durada més estàndard, provinga d'on provinga l'estudiant. A més a més, les universitats tindran la possibilitat d'establir els requisits de formació prèvia específica que creguen escaients per a cadascun dels màsters. En resum, podríem dir que no es tracta de tancar les portes que tot just acabaven d'obrir-se, sinó de racionalitzar l'accés en funció de l'especificitat del màster.

El perfil dels estudiants

Si rastregem una mica la demanda dels màsters en el seu primer any, sembla que són els alumnes que han acabat recentment la carrera els que prefereixen optar per un màster oficial, mentre que els professionals en actiu trien més sovint els títols propis. Segons Ignacio Nebot, "caldrà filar molt prim per veure què oferim com a títol propi i què oferim com a títol oficial, i que aquesta diferència es vaja desdibuixant. Canviar la concepció de l'ensenyament vol dir també replantejar-se la dedicació a temps complet que ara per ara requereixen la major part de títols oficials. Així, Ignacio Nebot coincideix amb Antonio Ariño en afirmar que "caldrà fer classes per la nit, en estiu, en xarxa... Perquè els temps canvien i una reserva important d'estudiants la tenim en la gent que treballa i que vol estudiar, i en aquells que ja tenen una formació i volen reciclar-se".

EL FINANÇAMENT: BEQUES I AJUDES

Una de les preguntes més freqüents si hom vol cursar un màster oficial és, sens dubte, quin preu té i si hi ha possibilitat d'ajudes o beques que alleugeren la despesa. Les taxes es fan públiques anualment al Diari Oficial de la Generalitat Valenciana. I pel que fa a les ajudes, ja han començat a convocar-se.

Un preu públic més

Les taxes acadèmiques, com altres preus públics, es publiquen en el diari oficial corresponent tots els anys. En el nostre cas, la publicació apareix al DOGV en forma de decret del Consell de la Generalitat. Amb l'aparició del nou títol de màster calia esperar, en primer lloc, que es fixaren uns límits a nivell estatal. I al juny de 2006, mitjançant un acord del Consell de Coordinació Universitària, els preus per als estudis de postgrau del curs 2006/07 s'establiren entre 13 i 28 euros el crèdit, tot i que, excepcionalment, les comunitats autònomes podien modificar el límit superior fins a un màxim del 30%. En el cas concret de la Universitat de València, dels 30 màsters que s'han engegat enguany, sols un supera els 28 € per crèdit –és el cas

RECTORAT DE LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Ajudes per a la formació de personal investigador de caràcter predoctoral en el marc del Programa V Segles.

Òrgan convocant:

Rectorat de la Universitat de València.

Objecte:

ajudes per a la formació de personal investigador de caràcter predoctoral.

Requisits generals:

tenir el títol de llicenciatura, enginyeria, arquitectura o equivalent amb data de finalització posterior a l'1 de gener de 2004, llevat d'excepcions. Cal estar matriculat en estudis de doctorat o de màster oficial en el curs 2006/07 en la UV. Participar en un projecte d'investigació adscrit a la UV. Posseir una nota mitjana de la titulació d'accés igual o superior a 7,5 punts.

Convocatòria:

Resolució de 29 de setembre de 2006, del Rectorat de la UV, publicada el 16-10-2006.

Més informació:

webasp.uv.es/convo/convos/Bequesvs07.html

VNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

CONSELLERIA D'EMPRESA, UNIVERSITAT I CIÈNCIA

Beques per a la realització d'estudis universitaris durant el curs acadèmic 2006/07 (taxes acadèmiques) en universitats valencianes.

Òrgan convocant: Conselleria d'Empresa, Universitat i Ciència

Objecte: exempció de les taxes acadèmiques del màster per al curs 2006/07 abonades pels beneficiaris –en el cas d'universitats privades la quantia de l'ajuda serà de 18 € per crèdit matriculat.

Requisits generals: acreditar el veïnatge administratiu en qualsevol municipi del País Valencià i estar matriculat en una universitat valenciana o centre adscrit. Inclou requisits econòmics. Posseir una nota mitjana de la titulació d'accés al màster de 6 punts per a titulacions tècniques i de 7 punts per a la resta de titulacions.

Convocatòria: DOGV 29-08-2006.

Més informació: www.pre.gva.es/dogvweb/index.html

Beques i ajudes per a la formació de personal investigador de caràcter predoctoral (annex II).

Òrgan convocant: Conselleria d'Empresa, Universitat i Ciència

Objecte: formació predoctoral dels titulats superiors universitaris que desitgen realitzar la tesi doctoral incorporant-se a grups d'investigació. La primera fase de l'ajuda està destinada a l'obtenció del Diploma d'Estudis Avançats (DEA) o document administratiu que el substituisca d'acord amb la nova estructura adaptada a l'EEES.

Requisits generals: tenir el títol de llicenciatura, enginyeria, arquitectura o equivalent amb data de finalització posterior a l'1 de gener de 2005, llevat d'excepcions. Posseir una nota mitjana de la titulació d'accés igual o superior a 7,5 punts. Realitzar la investigació en el marc d'un projecte d'I+D+i.

Convocatòria: DOGV 30-06-2006.

Més informació: www.pre.gva.es/dogvweb/index.html

del màster en Biotecnologia de la reproducció humana assistida, que té un cost de 47,06 € per l'alt grau d'experimentalitat–; la resta estan entre els 18 i els 28 € per crèdit. El ritme natural feia preveure que, una volta establerts els preus, sorgiren les ajudes corresponents.

Les primeres ajudes per als màsters

Fins ara, per a estudiar el doctorat, si no es tenia una beca d'investigació –que a més de cobrir les taxes de matrícula també suposava una quantitat mensual fixa–, i llevat dels descomptes o de les exempcions per família nombrosa o per provenir d'algun dels països en vies de desenvolupament, els estudiants havien de pagar les taxes corresponents segons el grau d'experimentalitat del seu títol. Amb l'arribada dels màsters, les expectatives quedaven obertes i, com que aquests estudis se situen entre el grau i el doctorat, hi havia una mica d'incertesa sobre com anava a resoldre's el tema: es crearien mecanismes d'exempció

de taxes i ajudes a l'estudi com en el cas de diplomatures i llicenciatures, o directament passaríem a les beques d'investigació?

Finalment el tema s'ha resolt, segons l'entitat convocant, de diferents maneres: la Generalitat Valenciana ha inclòs els màsters com un esglau més dins les seues ajudes per a l'exempció de taxes –que no inclouen en cap cas el doctorat–, mentre que el Ministeri d'Educació i la Universitat de València han inclòs els màsters dins les seues beques per a la formació de personal investigador –que són les pròpies per a estudis de doctorat. A més a més, i com que estem al començament del procés, és possible que encara sorgisquen convocatòries que inclouen altres ajudes per als màsters. Tot seguit presentem un resum de les diferents convocatòries que s'han publicats fins ara.

Més informació:

www.uv.es/dise/beques

MINISTERI D'EDUCACIÓ I CIÈNCIA

Ajudes per a beques i contractes en el marc de l'estatut del personal investigador en formació del Programa de Professorat Universitari.

Òrgan convocant: Ministeri d'Educació i Ciència.

Objecte: promoure la formació de doctors en programes de solvència investigadora i formativa, i facilitar la seua incorporació a la investigació científica i al sistema d'educació superior.

Requisits generals: tenir el títol de llicenciatura, enginyeria, arquitectura o equivalent, per a l'accés als estudis de màster o doctorat, amb data de finalització dels estudis posterior a l'1 de gener de 2004, llevat d'excepcions. Posseir una nota mitjana igual o superior a 1,60 punts. Si hom està matriculat en un màster ha d'adquirir el compromís de continuar amb estudis de doctorat.

Convocatòria: BOE 16-09-2006.

Més informació: www.boe.es

Ajudes per afavorir la mobilitat de professors visitants i d'estudiants en màsters oficials.

Òrgan convocant: Ministeri d'Educació i Ciència.

Objecte: facilitar estades de mobilitat de professors visitants i d'estudiants en màsters oficials per a desenvolupar les activitats acadèmiques del màster que es realitzen en una província diferent de la de la seu de matrícula o en altres països de l'EEES (màsters interuniversitaris i internacionals).

Requisits generals per als estudiants: estar matriculats en màsters oficials de l'Estat espanyol que requerisquen d'una estada en una província diferent de la universitat d'origen o en països de l'EEES.

Convocatòria: BOE 05-09-2006.

Més informació: www.boe.es

Beques per a cursar estudis de màsters oficials en el curs 2006/07.

Òrgan convocant: Ministeri d'Educació i Ciència.

Objecte: cursar estudis de màster en modalitat presencial o no presencial en universitats de l'Estat espanyol.

Requisits generals: cursar en 2006/07 estudis de màster en universitats espanyoles. Tenir veïnatge administratiu en una comunitat autònoma que no tinga transferides les competències en matèria de beques i ajudes a l'estudi –els estudiants valencians poden sol·licitar-les.

Convocatòria: BOE 23-10-2006.

Més informació: www.boe.es

Préstecs per a estudiants universitaris.

Òrgan convocant: Ministeri d'Educació i Ciència.

Objecte: facilitar la finalització dels estudis universitaris o de postgrau (màster o doctorat) per a permetre una millor incorporació al mercat laboral. S'inclou una llista de les entitats bancàries col·laboradores.

Requisits generals: estar matriculat o preinscrit en una universitat legalment reconeguda de l'Estat espanyol, siga pública o privada.

Convocatòria: BOE 11-07-2006.

Més informació: www.boe.es

TOT ALLÒ QUE CAL SABER...

Quina diferència hi ha entre un títol oficial i un títol propi?

El títol oficial és homologat pel Consell de Coordinació Universitària i té validesa acadèmica i professional en tot el territori nacional, a més de la que se li atorgue dins l'EEES. El títol propi ve definit i aprovat per la universitat i no té els mateixos efectes legals que l'oficial: diplomes, certificats...

Què és un pla d'estudis?

És el disseny curricular concret d'uns ensenyaments i està subjecte a les directrius generals comunes i pròpies, segons li pertoque. La superació d'un pla d'estudis dóna dret a l'obtenció del títol universitari corresponent.

Què són les directrius generals comunes?

Establertes pel Govern, seran aplicables a tots els plans d'estudi conduents a l'obtenció de títols de caràcter oficial. Contenen els elements bàsics del sistema: estructura, condicions d'accés, durada dels estudis... Per exemple, hi haurà unes directrius generals comunes per als títols de grau i unes altres per als de màster.

Què són les directrius generals pròpies?

Establertes pel Govern per a cadascun dels títols oficials, són el denominador comú que un mateix títol mantenia en tot l'Estat. Per exemple, unes per a Medicina, unes altres per a Biologia, etc. Segons la proposta del MEC, la intenció és establir-les per branca de coneixement i ja no per títol.

Què és la Proposta del MEC?

Amb el títol *L'organització dels ensenyaments universitaris en Espanya*, el Ministeri d'Educació i Ciència ha elaborat un document de treball per a debatre tot allò relacionat amb l'educació superior. Inclou el calendari previst d'aplicació dels diferents punts de la proposta. Ara per ara sols és un document de treball, però pot generar canvis normatius en tota l'estructura universitària: decrets de grau i postgrau, durada dels estudis, etc.

Què és un grau?

Títol oficial que correspon al primer nivell i cicle d'estudis universitaris. Segons el RD 55/2005 té una durada d'entre 180 i 240 crèdits. Però amb la Proposta del MEC la durada es fixa en 240 crèdits.

Imatge d'arxiu d'un seminari de doctorat de la Universitat de València. El títol de doctorat, amb la nova proposta educativa, continuarà sent el nivell més alt de la formació superior.

Què és un màster?

Títol oficial que correspon al segon nivell i cicle d'estudis universitaris. En alguns casos dóna continuació als estudis de doctorat. Amb la reformulació del sistema educatiu ha esdevingut un títol oficial i enguany ha entrat en funcionament. Segons el RD 56/2005 té una durada d'entre 60 i 120 crèdits. La Proposta del MEC manté la mateixa extensió.

Continua existint el doctorat?

Sí. El títol de doctor és el títol oficial que correspon al tercer nivell i cicle d'estudis universitaris. És l'esglaó més alt de l'educació superior i inclou l'elaboració d'una tesi doctoral. No s'estableix una durada en crèdits ni al RD 56/2005 ni a la Proposta del MEC, però té una durada estimada, si la dedicació és a temps complet, d'entre 3 i 4 anys.

Catàleg o registre de títols?

Fins ara i seguint la LOU (Llei Orgànica d'Universitats 6/2001) hi havia un únic catàleg de títols universitaris oficials per al conjunt de les universitats de l'Estat espanyol. Segons la proposta del MEC, la intenció és convertir el catàleg en un registre de títols oficials on cada universitat haurà d'inscriure els seus títols de grau, màster i doctor. Aquest matís implica una major autonomia en l'elaboració dels plans d'estudi i, fins i tot, en el nom que se li done al títol.

Quantes hores té un crèdit?

El crèdit és una unitat de mesura acadèmica que serveix per a organitzar els continguts formatius de les titulacions. Fins ara un crèdit equivalia a 10 hores lectives, però amb la reformulació dels estudis dins l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES), el crèdit inclou, a més dels ensenyaments pràctics i teòrics, altres activitats acadèmiques com ara les hores d'estudi o de treball que l'estudiant inverteix per a superar cadascuna de les matèries del seu pla d'estudis. És per això que la durada del crèdit canvia i se situa entre un mínim de 25 i un màxim de 30 hores.

ELS MÀSTERS OFICIALS, UN A UN

Aquests són els 30 màsters oficials que s'han engegat el curs 2006/07 a la Universitat de València. Per al proper curs se n'afegiran 7 més, que varen ser aprovats, juntament amb els anteriors, per la Conselleria d'Empresa, Universitat i Ciència. Aquesta oferta, en qualsevol cas, continuarà ampliant-se en cursos successius.

De fet, el passat 3 de novembre es tancà la fase d'informació pública de 30 màsters més que varen ser presentats al Vicerectorat de Postgrau de la UV. Aquests encara haurien d'aprovar-se pel Consell de Govern de la Universitat i, finalment, per la conselleria abans esmentada. De tota manera, en els propers dos anys i degut a la incertesa normativa, com diu Ignacio Nebot, "caldrà anar una mica en compte i avaluar si és convenient aprovar-ne molts d'ells o esperar a tenir publicats els nous decrets de grau i postgrau."

Ara per ara i per a obrir boca, donem a conèixer una oferta, generada tant des dels departaments com des de diferents instituts d'investigació, que vol esdevenir la marca diferencial de la Universitat. Si les universitats del futur han de definir la seua personalitat en els postgraus, caldrà que atenguen tant les necessi-

tats del mercat de treball com les de la societat en general, tot i que encara és prompte per poder fer un balanç de la seua incidència en una millor inserció laboral o de l'encert de les línies d'investigació proposades. Segons Ignacio Nebot, vicerector de Postgrau de la UV, "el que sí que es pot afirmar, tot i que la fase de matrícula encara no ha finalitzat, és que la demanda inicial ha estat elevada." De les 1.850 sol·licituds de preinscripció, es varen formalitzar –amb la presentació de la documentació corresponent– al voltant de 1.100, el que representa un 60% del total. Si pensem que una mateixa persona podia preinscriure's a més d'un màster i que enguany ha estat un any singular per la imminència i la novetat del procediment, es pot albirar un bon futur per als màsters oficials en anys venidors.

ÀREA DE CONEIXEMENT	CIÈNCIES DE LA SALUT
Màster oficial en:	DESCRIPCIÓ
Infermeria oncològica	Habilita per proporcionar cures d'infermeria de qualitat al pacient malalt de càncer, oferint una atenció integral i personalitzada i aprofundint en l'anàlisi dels dilemes ètics relacionats amb la pràctica clínica. Capacita per a la gestió de la qualitat en les unitats clíniques d'oncologia. Especialitats: Cures oncològiques en pediatria i Cures oncològiques en geriatria.
Internacional en malalties parasitàries tropicals	Forma especialistes en agents paràsits causants de malalties en humans i en animals. Preparació pràctica i formació teòrica actualitzades de professionals sanitaris per a desenvolupar treballs, funcions i càrrecs de tot tipus i nivell en la lluita, control, diagnòsi, difusió, ensenyament i estudi de les malalties parasitàries.
Investigació i ús racional del medicament	Forma en informació biomèdica, eines informàtiques i estadístiques en biomedicina i metodologia de la investigació preclínica i clínica per al desenvolupament de nous fàrmacs. Facilita les eines necessàries per a fer un ús racional del medicament en la pràctica assistencial i dona a conèixer els aspectes ètics i legals del medicament. Especialitats: Investigació i desenvolupament de medicaments (perfil investigador) i Ús racional de medicaments (perfil professional).

ÀREA DE CONEIXEMENT	CIÈNCIES EXPERIMENTALS
Màster oficial en:	DESCRIPCIÓ
Biodiversitat: conservació i evolució	Conèixer i comprendre la naturalesa de la biodiversitat, tipus, origen, fluctuacions i amenaces, així com els mètodes i les tècniques per a la seua conservació i gestió. Prepara per a la docència i inicia en la investigació, bàsica i aplicada, sobre els éssers vius, actuals i fòssils, i sobre els aspectes sistèmics i evolutius de la biodiversitat. Especialitats: Evolució i biodiversitat, Biodiversitat i conservació animal, Biodiversitat i conservació vegetal, Biodiversitat microbiana i conservació i Biodiversitat i conservació dels ecosistemes.
Biologia molecular, cel·lular i genètica	Imparteix una formació d'excel·lència, tant teòrica com pràctica, en biologia molecular, cel·lular, genètica i microbiologia. Capacita per a l'activitat professional futura en investigació i desenvolupament, indústries biotecnològiques, docència, divulgació científica, gestió i altres tasques relacionades amb aquestes ciències, segons l'orientació determinada pel màster. Especialitats: Biologia cel·lular, Biologia molecular de plantes, Bioquímica i biologia molecular, Genètica i Microbiologia.
Biotecnologia de la reproducció humana assistida	Desenvolupa activitats clíniques i d'investigació en reproducció assistida, diagnòsi genètica en embrions i obtenció de cèl·lules mare, tot aplicat a diferents situacions del tractament de l'esterilitat en humans. És el resultat de 15 anys d'experiència docent de l'IVI.
Física avançada	Aquest màster sorgeix de la fusió de dos programes de doctorat amb menció de qualitat. Proporciona una formació en física avançada que cobreix els aspectes científics, tant teòrics com aplicats i tecnològics, en les especialitats de Física teòrica, Física nuclear i de partícules, Astrofísica i Fotònica.

ÀREA DE CONEIXEMENT	CIÈNCIES SOCIALS I JURÍDIQUES
Màster oficial en:	DESCRIPCIÓ
Banca i finances quantitatives	Interuniversitari. Forma agents especialitzats (experts) capaços de desenvolupar tasques d'avaluació, gestió i assessorament que responguen a les exigències de les finances modernes. L'activitat del postgraduat es desenrotllarà utilitzant tècniques quantitatives i informàtiques avançades que li permetran prendre decisions complexes òptimament i raonada. També capacita el postgraduat en tasques d'investigació.
Dret de l'empresa	Ofereix especialització en matèries econòmiques i jurídiques que permeten la màxima preparació professional i acadèmica per a l'exercici de tasques de consultories i assessorament de les empreses: activitat en el mercat, propietats immaterials, aspectes laborals i tributaris, comptabilitat i finances, contractació empresarial, dret penal econòmic o dret concursal. Es pot obtenir una menció especial en Dret dels negocis internacionals cursant uns crèdits específics.
Economia industrial	Caràcter multidisciplinari. Proporciona coneixements sobre el comportament dels agents econòmics, tant individus com empreses. Contribueix a la comprensió del funcionament dels mercats, fonamentalment quan ho fan de forma imperfecta. Dota l'estudiant de l'instrumental necessari per a analitzar quantitativament les conductes i els mercats. Integra el paper de l'estat en l'anàlisi de l'economia industrial, tant des de la perspectiva de la regulació dels mercats com des de la implantació de les polítiques microeconòmiques.
Estudis internacionals i de la unió europea	Planteja l'estudi predominantment jurídic de les matèries idònies per a facilitar una comprensió de les relacions entre l'ordenament jurídic internacional, el comunitari i l'ordenament jurídic estatal, així com un coneixement profund i multidisciplinari (econòmic, sociocultural, historicogeogràfic...) del medi social internacional, els seus actors i interessos en presència. Especialitats: Estudis internacionals i Dret de la Unió Europea.
Gestió internacional de negocis / International Business Administration	Internacional. Dota d'habilitats apropiades per competir pels llocs de treball als quals és imprescindible conèixer el caràcter global dels negocis. Ofereix la sensibilitat multicultural necessària per a poder treballar en entorns globals sota diverses perspectives culturals i ètiques. Permet identificar, avaluar i explotar les oportunitats que un entorn global proporciona a les empreses que competeixen en mercats internacionals. Possibilitat d'obtenir una doble titulació amb alguna de les universitats estrangeres que hi participen.
Internacionalització econòmica: integració i comerç internacional	Interuniversitari. Forma tècnics en comerç internacional al servei de les empreses i de les administracions que faciliten les funcions d'internacionalització d'aquestes en departaments de comerç exterior, gestió financera internacional i de logística internacional. També forma especialistes capaços d'analitzar els complexos processos d'integració econòmica, les implicacions de la política comercial, el paper de les institucions i l'anàlisi de la conjuntura.
Màrqueting i investigació de mercats	Interuniversitari. Forma especialistes capaços de desenvolupar les decisions de màrqueting en empreses i organitzacions no lucratives relatives a la investigació de mercats, canals de distribució, marca i promoció. Fomenta la comprensió del mercat i dels consumidors així com les habilitats socials per al treball individual i en equip. Prové d'un programa de doctorat que comptava amb la Menció de Qualitat de l'ANECA.
Prevenició de riscos laborals	Capacita per a les funcions de nivell intermedi i superior de Tècnic en Prevenició de riscos laborals en les especialitats de: Seguretat en el treball, Higiene industrial i Ergonomia i psicobiologia aplicada, segons el Reial Decret 39/1997, de 17 de gener.
Psicologia del treball, de les organitzacions i dels recursos humans / Work, Organizational and Personnel Psychology	Internacional. Primer màster europeu en psicologia amb la menció Erasmus Mundus. Presenta un programa innovador i qualifica professionalment alhora que permet accedir als estudis de doctorat. Promou la mobilitat entre estudiants i professors europeus i d'arreu del món. Especialitats: Màster europeu Erasmus Mundus i Màster interuniversitari.

ÀREA DE CONEIXEMENT	ENSENYAMENTS TÈCNICS
Màster oficial en:	DESCRIPCIÓ
Enginyeria ambiental	Interuniversitari. Forma especialistes en anàlisi, prevenció i correcció de danys ambientals, protecció de l'entorn i millora de la qualitat ambiental davant problemes com el consum no sostenible de recursos, la generació de residus, la contaminació d'aigües, aire i sòls, així com evita que les activitats humanes, incloent-hi els processos productius, afecten la qualitat ambiental. Especialitats: Direcció d'estacions depuradores d'aigües residuals i Enginyeria ambiental en medi natural.
Enginyeria biomèdica	Interuniversitari. Proporciona coneixements sòlids en bioelectromagnetisme, instrumentació, imatges mèdiques, biomaterials i biomecànica, modelització de sistemes fisiològics, sistemes d'informació, enginyeria clínica, fonaments mèdics de l'enginyeria biomèdica i models sanitaris. Respon a la demanda creixent d'especialistes en l'ús d'equips i instruments mèdics. Especialitats: Bioelectrònica i instrumentació biomèdica, Biomecànica i tecnologia de la rehabilitació

ÀREA DE CONEIXEMENT	HUMANITATS
Màster oficial en:	DESCRIPCIÓ
Assessorament lingüístic i cultura literària: aplicacions al context valencià	Interuniversitari. Completa la formació lingüística i literària, integrant el coneixement de la realitat sociolingüística pròpia en la perspectiva de la comunicació multilingüe. Aprofundeix la qualificació professional, tot atenent les necessitats de formació específiques i les demandes del mercat laboral. Inicia en la recerca científica. Especialitats: Assessorament lingüístic i cultura literària en l'ensenyament secundari, en l'administració pública i en els mitjans de comunicació, i en empreses editorials i de traducció especialitzada.
Estudis hispànics: aplicacions i investigació	Adquisició de tècniques d'investigació i competències professionals en docència especialitzada, literatura i llengua per a fins específics, assessoria lingüística, judicial i editorial, representació diplomàticocultural, gestió i difusió del patrimoni literari, lingüístic i teatral, escriptura i adaptació de guions, crítica, etc. Especialitats: Llengua i literatura espanyoles: formació hispànica, Espanyol per a fins específics, i Arts escèniques i patrimoni teatral.
Patrimoni cultural	Capacita per al desenvolupament de projectes d'interpretació, difusió i conservació del patrimoni cultural i aprofundeix en el seu context jurídic i professional. S'hi dona la màxima importància a la formació pràctica i a la seua orientació cap a l'activitat professional i investigadora. Especialitats: Arqueologia i Conservació preventiva del patrimoni cultural.

ÀREA DE CONEIXEMENT	MULTIDISCIPLINARIS*
Màster oficial en:	DESCRIPCIÓ
Aqüicultura	Interuniversitari. Participa en el programa Erasmus-Sòcrates sobre Aquaculture, Fisheries and Aquatic Resource Management. Pioner en el País Valencià, hi participen: professorat universitari, investigadors del CSIC i professionals del món de l'empresa. Objectiu: formar professionals capaços de dissenyar, gestionar i controlar instal·lacions d'aqüicultura
Continguts i formats audiovisuals a l'era digital	Forma els professionals dels segments estratègics de la indústria audiovisual en el marc de les noves exigències innovadores. Participar en projectes d'investigació sobre noves tendències creatives en la producció i consum audiovisual en el procés de convergència mediàtica de l'era digital. Capacita per a entendre, analitzar i interpretar els nous llenguatges mediàtics en la multidifusió digital.
Desenvolupament, institucions i integració econòmica	Forma experts en desenvolupament i cooperació mitjançant un programa docent que atén dimensions econòmiques i històriques, així com aquelles qüestions pràctiques i metodològiques relacionades amb el desenvolupament i la cooperació a diverses zones del món.
Física mèdica	Formació interdisciplinària que, a partir de coneixements, mètodes i tècniques de la física, ajuda a resoldre problemes actuals de la medicina, fonamentalment pel que fa a imatge mèdica, radioteràpia i protecció radiològica en hospitals, empreses i centres d'investigació. Prepara per a l'accés a places de formació sanitària especialitzada de Radiofísica hospitalària.
Gènere i polítiques d'igualtat	Forma professionals experts en estudis de gènere per a dissenyar i implantar polítiques amb perspectiva de gènere, en l'àmbit públic i privat. Obri nous camps de coneixement en l'estudi de les relacions de gènere per a l'eliminació de qualsevol tipus de discriminació. Especialitats: Igualtat i gènere: teoria i praxi i Agents d'igualtat i gestió de polítiques d'igualtat (modalitat en línia).
Gestió cultural	Interuniversitari. Forma professionals en gestió cultural: patrimoni, indústries culturals, arts escèniques i recursos culturals. Recicla professionals del sector. Especialitats: Gestió de recursos culturals, Gestió d'indústries i turisme culturals, Gestió del patrimoni i Gestió d'arts escèniques.
Internacional en migracions / International Migration Studies	Internacional. Desenvolupar polítiques migratòries eficaces. Fomentar polítiques de cooperació internacional. Sensibilitzar i prevenir conductes i actituds xenòfobes, racistes i dogmàtiques, tant en la població d'acollida com en els diferents grups de migrants. Desenvolupar un esperit crític que permeti una visió àmplia i global de les migracions. Dissenyar, gestionar i valorar programes d'atenció a poblacions amb mobilitat poblacional. Resoldre problemes tant en l'àmbit individual com de petit grup de poblacions migrants. Planejar i desenvolupar investigació científica sobre el fet de la migració. Impartir docència sobre el tema.
Optometria avançada i ciències de la visió	Interuniversitari. Relaciona les manifestacions oftalmològiques, malalties sistèmiques, neurològiques i endocrines amb les alteracions visuals. Identifica els efectes dels fàrmacs en la funció visual i analitza els avenços en patologia i farmacologia ocular així com en neurociències de la visió. Aprofundeix i avalua els fonaments i models de visió en color, reconeixement de formes, moviment i profunditat, etc.
Sistemes i serveis en la societat de la informació	Proporciona a la societat especialistes en diferents àrees vinculades amb la societat de la informació: des dels aspectes de desenvolupament de noves tecnologies fins a la seua aplicació dins l'àmbit empresarial i de l'economia, passant per la necessària cobertura legal i de seguretat jurídica aplicable a d'altres processos i sectors implicats. Especialitats: Gestió i desenvolupament de serveis i aplicacions web, Sistemes d'informació empresarial i Dret i tecnologies de la informació i de la comunicació.

* TOT I QUE MOLTS DELS MÀSTERS RESSENYATS MANIFESTEN UN TARANNÀ MULTIDISCIPLINARI, S'INCLOUEN EN AQUEST SOLS ELS ADSCRITS FORMALMENT A MÉS D'UN DEPARTAMENT O INSTITUT D'INVESTIGACIÓ.

Més informació: <http://www.uv.es/postgrau>

SUBSCRIVIU-VOS A FUTURA

Si t'interessa rebre al teu domicili o al teu centre de treball la revista **FUTURA** truca al 963 864 535 (de dilluns a divendres, de 8.00 a 15.00 h) o envia un missatge amb les teues dades a revista.futura@uv.es

NÚM. 1 OCTUBRE DE 2004

- Els estudis de Bàsiques i Tècniques • Escola, immigració i gestió de la diversitat cultural • L'atenció a l'alumnat estranger de l'IES Conselleria de València • Entrevista a M^a. Antonia García Benau, secretària del Consell de Coordinació Universitari del Ministeri d'Educació

NÚM. 2 GENER DE 2005

- Els estudis d'Humanitats • Convivència i educació: una mirada des del gènere • Una altra manera d'intervenir en conflictes • Entrevista a M^a. Jesús Sansegundo, ministra d'Educació i Ciència

NÚM. 3 ABRIL DE 2005

- Els estudis de Ciències Socials • L'orientació: experiències i reptes de futur • L'agenda de recerca d'ocupació: eina de formació, orientació professional i inserció laboral • Entrevista a Mariano Fernández Enguita, Catedràtic de Sociologia a la Universitat de Salamanca

NÚM. 4 NOVEMBRE DE 2005

- Els estudis d'Educació • Els Jovens i la música • El cinema a l'aula • Entrevista a Justo Nieto, Conseller d'Empresa, Universitat i Ciència

NÚM. 5 FEBRER DE 2006

- Els estudis de Salut • Absentisme a les aules universitàries • Stop a l'exclusió: alternatives per atendre i facilitar la inserció • Entrevista a Enrique Gil Calvo, Sociòleg

NÚM. 6 MAIG DE 2006

- La mobilitat • L'IES Salvador Gadea d'Aldaia model de qualitat • Certamen Europeu de joves investigadors a la UV • Entrevista a Susana García-Cerveró, senior Euroland Economist

Pròxim número: **GENER de 2007**

Coordinació
Magda R. Brox

Fotògraf
M. Lorenzo

D'esquerra a dreta: Anna Benavent, orientadora del col·legi Mas Camarena, Josep Montesinos, director del Departament d'Història de l'Art de la Universitat de València, Samuel Sebastián i Xus Olasso, estudiant i titulada d'Història de l'Art, respectivament.

Història de l'Art

Els arxius, les biblioteques, els museus, els centres de documentació artística, la gestió del patrimoni i, en general, la gestió cultural són les principals destinacions d'aquells que trien la llicenciatura d'Història de l'Art per a formar-se en la universitat. Anna Benavent, orientadora del col·legi Mas Camarena, dialoga amb el director del departament d'Història de l'Art de la Universitat de València, Josep Montesinos, i amb dos estudiants de la titulació, Samuel Sebastián i la recent titulada Xus Olasso.

Anna Benavent. Per què vau triar aquesta carrera?

Samuel Sebastián. Jo vaig començar a estudiar Dret. En un moment donat vaig haver de triar entre continuar una carrera que no m'agradava, ni tan sols les seues eixides, o optar per la meua vocació. Va ser una decisió molt dura, perquè la meua família sempre ha preferit que estudiara Dret; encara em recorden que he d'acabar la carrera. Però, bé, em vaig independitzar i em vaig dedicar a treballar. Sovint, la decisió, més que d'un mateix, es converteix en una decisió social, però recomane que es trie el que vulga cadascú.

Xus Olasso. Jo volia ser cirurgiana, però a la meitat del COU de Ciències vaig veure els meus companys amb les diapositives i em va començar a agradar l'art. Em vaig plantejar la possibilitat d'estudiar la llicenciatura en Belles Arts o Història de l'Art, i com que no volia ser una artista frustrada vaig optar per la segona.

A.B. Amb quina idea de futur professional entren els estudiants a la universitat?

Josep Montesinos. La major part dels estudiants que entren a la carrera no tenen una idea clara sobre les eixides professionals. És una titulació molt vocacional i les eixides comencen a plantejar-se durant la carrera, perquè n'hi ha moltes més de les que s'imaginen. Les eixides d'Història de l'Art van més enllà de la docència. La universitat dóna informació i una formació, però els alumnes també s'han d'espavilar. Una de les formes que tenim de donar a conèixer totes aquestes possibilitats és mitjançant les pràctiques professionals.

X.O. Jo vaig quedar al·lucinada, perquè sobretot en els primers cursos t'orienten cap a la docència de secundària. Les classes són molt teòriques i els professors t'inciten a preguntar, perquè diuen que el dia de demà ens veurem nosaltres al seu lloc. N'hi ha moltes més eixides.

J.M. Els alumnes que entren a la universitat no sols es dediquen a estudiar. És un món d'eco al qual arriba molta informació. Per això, tan important és bellugar-te en el teu entorn com que els alumnes vagen a cursos, exposicions, cicles de cinema, perquè sovint ací també hi ha la base per orientar la teua vida. Saber aprendre de maneres molt diverses per buscar-te la vida.

“Les eixides d’Història de l’Art van més enllà de la docència”

S.S. El major llast de les carreres espanyoles és que no t’ensenyen a ser professional. Moltes vegades t’ensenyen coneixements, però sense instruir-te sobre la manera de treballar en el teu àmbit. Els alumnes han de ser conscients que són professionals, i no de la forma més còmoda; hi ha una societat molt diversa i cadascú ha de buscar la seua creativitat per integrar-s’hi. Avui, amb el títol de llicenciat a la mà no n’hi ha prou per trobar feina i necessites completar la teua formació, amb idiomes, informàtica, en un o dos tres àmbits específics. En el meu cas, per exemple, m’he especialitzat en art del segle XX, cinema i gestió del patrimoni.

A.B. Quin percentatge d’assignatures pràctiques hi ha en la titulació?

J.M. És una carrera eminentment teòrica. En tot cas hi ha pràctiques dins de cada assignatura. A les classes es treballa molt la imatge, fem eixides a l’exterior. I, a més dels continguts pràctics de les assignatures, hi ha un mòdul voluntari de 10 crèdits corresponent a les pràctiques externes. A hores d’ara hi ha més d’un centenar d’empreses i altres organismes que col·laboren en aquesta tasca i un percentatge bastant important de pràctiques són remunerades. Una manera de formar l’estudiant és acostar-lo a la seua realitat laboral i dignificar la seua tasca.

X.O. Per a mi, les pràctiques van ser molt positives. Les vaig fer en matèria de Patrimoni i vaig aprendre moltíssim. Jo, per exemple, no les volia en un museu, perquè ja estava fent la tasca de guia a través del Vicerectorat de Cultura de la Universitat. També tinc amics que les han fetes a la Filmoteca, per exemple.

S.S. Per la meua experiència d’estudi en altres universitats, ací estan molt bé. N’hi ha una oferta molt variada. Pense que són fonamentals, perquè poden ser una via d’inserció laboral.

A.B. Eixir fora de casa, a través de les beques Erasmus o algun altre tipus d’intercanvi per Espanya, és important per poder completar la formació?

X.O. Una gran part dels estudiants Erasmus se’n van a Itàlia per veure *in situ* moltes de les coses que han vist en la carrera. Coneixent que ha quedat impactada amb «El naixement de Venus» de Botticelli, que ha plorat de l’emoció en veure’l. Molta gent aprofita per agafar en la universitat on faran la seua estada Erasmus les assignatures que li interessin i que ací no les tenim.

Josep Montesinos, del departament d’Història de l’Art de la Universitat de València.

S.S. El punt més important és el que comenta Xus, que trobes en l’altra universitat el que no hi ha ací. En el cas del programa de mobilitat SICUE (programa d’intercanvi estudiantil universitari entre les universitats espanyoles) passa igual. Cada universitat espanyola té la seua línia d’investigació. Per exemple, fora de València es valora aquesta universitat pels estudis d’iconografia i pel cinema. Sevilla destaca sobretot pel barroc; Madrid, per l’art del segle XX; les universitats catalanes, per medieval. Cada universitat té la seua especialitat, i això ha de servir a l’estudiant per poder fer la seua tria particular.

A.B. Quin prestigi tenen els estudis d’Història de l’Art a la Universitat de València?

X.O. Te’n vas a Salamanca i els professors de la Universitat de València són eminències, per exemple.

J.M. Dins el departament d’Història de l’Art hi ha diverses línies d’investigació, n’hi ha d’individuals o d’equip de treball. Estudiem de tot, art clàssic, art modern... La línia de la iconografia i de l’audiovisual són de les més potents, però sobretot el departament destaca per la gran vitalitat i varietat de gèneres.

S.S. El que es valora de fora de València és el dinamisme. Hi ha una alta qualitat en l’ensenyament. Hi ha línies molt serioses d’investigació, també hi ha molt bones assignatures,

del segle XIX, patrimoni, art iberoamericà. Una de les especialitats de Sevilla és l’art iberoamericà, però al seu torn té un nivell gairebé parell amb la Universitat.

A.B. Supose que en aquesta titulació, com en altres de la Universitat, estareu immersos en el procés d’adaptar el pla d’estudis a l’espai europeu d’ensenyament superior (EEES).

J.M. Efectivament. Des de fa tres anys, la facultat ha entrat en un procés d’innovació educativa, la qual cosa comporta no sols un canvi de continguts, sinó fonamentalment un canvi en el procés d’ensenyament-aprenentatge. Per exemple, en una assignatura de 9 crèdits convencional es valora l’assistència a classe. Amb la implantació de l’EEES, no sols es valoren les hores de classe sinó el treball global de l’alumne i, dins aquest crèdit, entren les hores d’estudi, de treball, d’investigació,

Xus Olaso, titulada d’Història de l’Art de la Universitat de València.

de lectura de llibres... Tot això s’avalua. Els alumnes de nou ingrés entren directament en aquest sistema. La cosa interessant és que, amb aquest nou sistema, no sols es valora l’alumne a través d’un únic examen, sinó a través de molts paràmetres. És molt positiu, perquè els grups d’innovació tenen una metodologia molt pròxima. Per als professors és molta feina, però creiem que convé.

S.S. La formació de l’alumne a través d’aquest sistema és més integral. En aquests anys, potser hi ha hagut una separació més clara entre alumne i professor: aquest fa les classes i l’alumne prepara l’examen. Ara, d’alguna manera, el que es busca és que l’estudiant trobe totes les possibilitats que pugua >>

Samuel Sebastián, estudiant d'Història de l'Art de la Universitat de València.

gràcies a aquestes comences a entendre-ho tot, perquè són de les que estableixen les bases del que veuràs després.

S.S. Sobre el pla d'estudis, jo crec que si hi haguera 100.000 alumnes, hi hauria 100.000 plans d'estudis; és com la selecció, cadascú en tenim la nostra. Sobre les mancances, sí que hi ha un esforç molt major per acostar al treball els historiadors de l'art, i en aquest sentit està bé l'assignatura de pràctiques, ja que a Sevilla, per exemple, no n'hi ha. Moltes de les persones que conec han començat a treballar vinculades a les pràctiques que han fet abans. Però hi ha una sèrie d'estereotips com, per exemple, el fet que si estudies

és molt àmplia. De fet, actualment crec que l'eixida laboral més complicada és l'oposició, perquè molta gent oposita.

A.B. Quins reptes té una titulació com Història de l'Art?

J.M. El repte més important és donar una formació bàsica en el grau i dissenyar els postgraus orientats al mercat laboral. La universitat no pot estar d'esquena a la societat. Tampoc no ens podem moure només pel mercat laboral, perquè què passaria amb la investigació o amb la filosofia, si anem a una societat del coneixement no sols tecnològic! A més a més, estic convençut que en els temes que no entrem hi entraran uns altres, és a dir, que si no fem un postgrau en temes de patrimoni, se'ls emportarà Turisme o Belles Arts. Els postgraus han d'anar adreçats als nostres alumnes i també als professionals que necessiten reciclar-se.

>> tenir, que trobe el seu propi camí, i no que li'l troben. Seria passar d'un ensenyament basat en continguts a un altre basat en processos d'aprenentatge, que és molt més complet. Quan l'alumne arriba a la universitat se li exigeix maduresa, autodisciplina. L'alumne s'ha d'organitzar. De la mà no se'l portarà, però pot tenir el professor sempre que vulga.

A.B. El salt de l'institut a la universitat és gran...

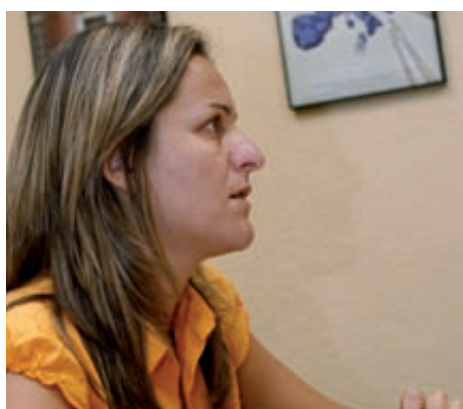
S.S. Hi ha alumnes que s'aclaparen i d'altres que reconverteixen aquesta dispersió a fi de bé.

J.M. Quan entren a la universitat, la veuran com una cosa immensa. Val més que no s'hi capfiquen i que, a poc a poc, no es fixen només en la seua carrera, perquè a la Universitat de València hi ha una oferta de formació impressionant en la qual poden matricular-se. Cursos variats de diferents serveis universitaris, però dins el pla d'estudis d'altres carreres; a un estudiant d'Història de l'Art que vulga, per posar-ne un exemple, especialitzar-se en Vaticà, li pot interessar una assignatura de Dret canònic de la carrera de Dret... A més a més, hi ha altres activitats: exposicions, debats, participar en algun equip de la Universitat.

S.S. La veritat és que, per poc que pares atenció a tots els estímuls culturals que ofereix la Universitat, pots omplir amb escreix les mancances que puga tenir una carrera de "només" 300 crèdits. Que un alumne diga que no hi ha prou oferta és fals. És inabastable si vols fer-ho tot.

A.B. Milloraríeu algun aspecte de la carrera?

X.O. Hi ha assignatures fonamentals que estan en l'últim any de la carrera i que considere que haurien d'estar al principi, ja que

Anna Benavent, orientadora del centre Mas Camarena.

Història d'Art, has de ser docent. Pel que fa a la investigació, està bé a uns determinats nivells, però després es talla. Les classes teòriques són molt bones, però hi ha una alguna reiteració.

A.B. Quin és el nivell de dificultat de la carrera?

X.O. Depèn de la capacitat de la persona i de l'interès, si t'agrada l'assignatura, si no t'agrada, si t'agrada el professor, si no t'agrada...

J.M. No és una carrera d'una dificultat insuperable, de gran dificultat.

S.S. Pel que fa a la dificultat, depèn molt de les exigències de cada alumne, perquè la carrera és relativament fàcil de traure. Però bé, hi ha molts alumnes que van només a aprovar, i uns altres a traure bona nota.

X.O. I també depèn de com invertisques el temps. Si l'utilitzes només per anar a classe o si l'utilitzes també per anar a unes jornades, a un concert, a un cicle de cinema... de manera que abastes més, que tens més formació: les notes no reflecteixen tota la teua formació. Destacaria que hi ha assignatures que t'obren molt la visió i que la nostra eixida

AB. Donaríeu alguna recomanació per als estudiants que es plantegen la possibilitat d'estudiar aquesta carrera?

X.O. Que és convenient que l'estudiant que vulga cursar aquesta carrera tinga certa sensibilitat cap a l'art. No cal una vocació artística. A mi particularment m'agrada pintar, però no cal.

J.M. N'hi ha una diferència considerable. I és que la nostra carrera és d'Història, per la qual cosa analitzem l'objecte artístic des del punt de vista històric.

S.S. Considere que un bon estudiant d'Història de l'Art pot nàixer d'aquell adolescent que ja tinga una inquietud estètica per l'art, en el seu sentit més ampli. Jo he fet molts cursos d'art, però sense la carrera difícilment hauria tingut la visió que ara tinc. Gràcies a ella he observat tots els moviments cinematogràfics, he pogut enquadrar una visió molt més àmplia del món del cinema.

J.M. La veritat és que és una carrera que ensenya a llegir l'art i contribueix molt a la felicitat, a emocionar-te... ●

EN DOS TRAÇOS

Història de l'Art

Àrea: **Humanitats**
 Durada: **5 anys. 300 crèdits**
 Lloc: **Facultat de Geografia i Història (Blasco Ibáñez, 28)**
 Mes informació: **tel. 963 864 723**
www.uv.es/geohist

Coordinació
Magda R. Brox
Fotògraf
M. Lorenzo

D'esquerra a dreta, els estudiants Daniel Tordera i Abraham José Paredes, l'orientador Daniel Fernández, el vicedegà del centre, Juan José Borrás, i l'estudiant, Rubén Costa.

Química

Daniel Fernández, orientador del nou Institut d'Ensenyament Secundari de Torrent, Veles e Vents, dialoga amb tres estudiants de la Facultat de Química de la Universitat de València –Rubén Costa, doctorand, Abraham José Paredes, cinquè curs, i Daniel Tordera, tercer curs– i amb el vicedegà del centre, Juan José Borrás, sobre la titulació, les seues possibilitats laborals i els reptes d'una carrera que és present en quasi tots els aspectes de la vida quotidiana.

Daniel Fernández. El degà de la Facultat de Química, José Moratal, en un article en aquesta mateixa revista remarcava que la química és una ciència que és present en tots els aspectes de la vida diària: els aliments, els vestits, els cotxes, els ordinadors, els discos compactes i, per descomptat, els diners. Per què va escollir aquesta carrera?

Daniel Tordera. A mi era la que més m'agradava. M'han agradat sempre molt les ciències i, quan estudiava segon de batxillerat, especialment la química. Això va ser el que em va fer triar aquesta titulació abans que qualsevol enginyeria, informàtica, etc.

Abraham José Paredes. Bàsicament perquè des de menut m'interessaven els laboratoris que fèiem en el batxillerat. Al principi em volia encaminar cap a la bioquímica, encara que després em vaig quedar en aquesta carrera.

Rubén Costa. Abans de COU volia fer alguna carrera de ciències. Sabia que volia dedicar-me a la docència i vaig mirar entre les possibilitats que tenia: Matemàtiques, Física i Química, i l'opció més àmplia em va semblar Química. A més, en COU vaig gaudir molt més amb la Química que no amb la Física, així és que hi vaig entrar sense pensar-m'ho.

D.F. Quin perfil d'accés formatiu exigeix la llicenciatura en Química?

Juan José Borrás. És molt recomanable que vinguen amb una formació en tres matèries bàsiques: Química, Física i Matemàtiques. Es constata un fracàs important en l'assignatura de Matemàtiques, que en primer curs representa 16,5 crèdits. Alguns estudiants accedeixen al primer curs sense haver cursat Matemàtiques en el batxillerat, i això pot significar una dificultat important. Les Matemàtiques de la titulació no són una matèria tan forta com ho puga ser en les enginyeries, però cal cursar aquesta assignatura i és important tenir-hi un bagatge de coneixement de segon batxillerat.

D.F. Quines recomanacions faríeu als alumnes de segon de batxillerat?

D.T. Que agafen Física i Matemàtiques. Jo ho vaig fer així, i vas més ben preparat. En el meu segon de batxillerat t'obligaven a cursar Química i Biologia; les Matemàtiques i la Física són optatives, i molta gent s'estima més triar Educació Física i Música per traure més bones notes. Però a la llarga és pitjor. Jo vaig triar la doble via i vaig cursar les quatre ciències.

>>

Daniel Fernández

>> **R.C.** Per a entrar en una carrera de ciències, has de cursar les tres matèries bàsiques: Química, Física i Matemàtiques. La Universitat ha posat els cursos d'anivellament, però són cursos intensius de dues setmanes de durada. És més fàcil dur-ho al dia en segon de batxillerat, perquè són més hores, més dedicació i, en definitiva, més temps de reflexió. I encara que els cursos zero o d'anivellament estan bé per a reciclar, no són per a reemplaçar.

J.J.B. Els cursos d'anivellament s'han dissenyat per a refrescar el que s'ha estudiat en batxillerat amb l'únic objectiu de preparar l'estudiant sobre els aspectes que en Matemàtiques, Física i Química haurà d'afrontar al llarg del primer quadrimestre. No poden, ni ho pretenen, reemplaçar tot un curs d'aqueixes disciplines.

D.F. Com es pot accedir als grups d'innovació que teniu al centre?

J.J.B. En la reunió a què la Facultat de Química convoca els estudiants preinscrits, se'ls dóna una informació sobre la carrera en qüestió en la qual se'ls assabenta, entre altres coses, sobre allò en què consisteix la innovació educativa. Daniel, per exemple, va participar com a estudiant en un grup d'innovació educativa, i Abraham va ser becarí d'aquest projecte i col·laborà amb els professors responsables de l'assignatura Enllaç químic i estructura de la matèria en algunes tasques docents.

D.F. Quina és la vostra opinió sobre els grups d'innovació?

D.T. Vaig estar en innovació en primer, i en segon vaig passar a un grup convencional. Els grups d'innovació solen ser grups més menuts, del voltant de vint-i-cinc alumnes. I

solen ser classes en què els professors estan més pendents: més treballs, més exàmens... La gent, en general, obté millors resultats. Triar una o altra opció depèn de com t'agrada treballar a tu: hi ha persones que necessiten que les guien un miqueta, que necessita que els diguen per on han d'anar, i n'hi d'altres que no necessiten tenir ningú tan a sobre.

D.F. Quants alumnes hi ha per curs?

J.J.B. Aquest curs s'han matriculat en primer 143 estudiants, que distribuïts entre cinc grups ens dóna una ràtio de trenta estudiants per grup. En els dos grups d'innovació educativa el nombre d'estudiants és de 24 i de 28, respectivament. En els grups restants les xifres de matriculats augmenten a causa del nombre d'estudiants repetidors, però es mantenen en unes xifres acceptables per als grups de teoria, que oscil·len entre quaranta-cinc i

Juan José Borrás

seixanta estudiants. En els cursos superiors la situació no canvia substancialment, fora d'assignatures molt concretes que poden acumular un nombre considerable d'estudiants. I no cal perdre de vista que els grups de laboratoris es limiten a un màxim de setze estudiants per grup, encara que habitualment oscil·len entre vuit i dotze, cosa que permet una atenció personalitzada a l'estudiant per part dels professors.

D.F. On vau trobar les majors dificultats de la carrera?

A.J.P. Jo vaig cursar Matemàtiques en segon de batxillerat i, no obstant això, em vaig trobar amb dificultats en aquesta assignatura de la carrera, perquè s'hi introdueixen temes que són totalment nous. També perquè potser el

professorat, per no pertànyer a la facultat, no li dóna l'enfocament que esperem.

D.F. Què pensem que s'hi podria fer?

D.T. Potser aplicar més l'assignatura a conceptes químics.

J.J.B. Els continguts de les dues assignatures de matemàtiques, que vénen marcats pel BOE, no es poden modificar fins que no hi haja una reforma en els plans d'estudi, però sí que hem de fer esforços per a adaptar-los a les necessitats reals dels estudis de química.

D.F. La idea clàssica del professor universitari és la d'un docent inaccessible. És així?

D.T. Com tot, hi ha millors i pitjors professors. Que s'impliquen més o menys, que viuen més o menys la seua assignatura... però són prou propers.

R.C. Jo no he sabut mai l'horari de tutoria d'un professor. M'he plantat a la porta del seu despatx, he trucat i he demanat si em podia atendre. A vegades m'han dit que sí i a vegades que no podien, que estaven fins al capdamunt de feina, i he quedat per a tornar-hi més tard. Són molt accessibles.

D.F. Com més va més es posen de moda els programes d'intercanvi estudiantil. Heu sentit la necessitat de participar-hi, d'eixir a l'estranger?

D.T. Jo encara estic en tercer, però sí que vull participar en algun. L'opció que més m'atrau és el programa Erasmus, que permet passar un període acadèmic en una universitat europea. El programa SICUE-Sèneca no m'atrau tant. Per a això agafe el tren i visite una ciutat en concret.

J.J.B. A la Facultat perseguim que tots els estudiants passen almenys un semestre en una universitat estrangera. Aquest període s'ha mostrat clau en el procés d'adquisició de competències per part dels nostres estudiants i, sens dubte, els és d'una ajuda rellevant a l'hora de definir les seues opcions professionals. La nostra facultat té acords bilaterals amb unes quaranta universitats europees perquè els estudiants puguin anar d'Erasmus. Vull aprofitar aquesta entrevista per a contribuir a bandejar aqueixa idea que anar-se'n d'Erasmus és poc més que anar-se'n de vacances en una universitat europea. L'estada Erasmus té un aspecte lúdic, sens dubte, però almenys els nostres estudiants estan sotmesos a un alt

“Hem de procurar que els nostres estudiants puguen, sense moure's del campus, practicar un idioma estranger”

Rubén Costa

nivell d'exigència, i el seu treball d'investigació és avaluat de manera molt rigorosa. A més d'aquests programes hi ha un intercanvi que la Facultat acaricia amb especial atenció. És un acord bilateral amb l'École Supérieure de Chimie d'Estrasburg, gràcies al qual hi enviem dos estudiants per curs. Aquests estudiants romanen en aqueixa escola francesa durant dos cursos. L'acord permet que en cinc anys els estudiants reben dos títols, el de llicenciat en Química per la UV i el d'enginyer químic per Estrasburg. Aqueixa escola és una de les més prestigioses a Europa en l'àmbit de la química, i les grans empreses del sector hi recluten els seus quadres dirigits.

D.F. Considereu que és suficient el nivell d'anglès i d'informàtica amb què s'accedeix a la universitat?

D.T. És relatiu. Jo sempre he procurat tenir un bon nivell d'anglès i per això vaig anar a una acadèmia des de menut.

A.J.P. El que han de saber els estudiants, i més encara aquells que es vulguen dedicar a la investigació, és que l'anglès és necessari, ja que molts articles i publicacions interessants estan en anglès. Jo, per exemple, curse cinquè d'Anglès a l'Escola Oficial d'Idiomes, i sí que pense que cal llaurar-se a poc a poc el futur.

J.J.B. El tema de l'idioma és una de les *assignatures pendents* en la titulació. No tenir una assignatura com l'Anglès en la titulació és un handicap relativament important. És cert que incloure una assignatura d'idioma en el pla d'estudis de la titulació no canviaria radicalment el panorama, però almenys faria que l'estudiant prenguera consciència de la neces-

sitat de no oblidar aqueix idioma estranger i de practicar el seu bagatge lingüístic. Perquè realment l'estudiant arriba a la universitat amb un nivell d'anglès més que acceptable. Arriben amb sis anys d'anglès i després de superar les PAU. El que passa és que, com que aqueixa matèria no s'inclou en el pla d'estudis, d'alguna manera consideren que no és important continuar dedicant temps i esforç a millorar-lo. Jo he fet la prova i, quan en primer els done un petit text en anglès, diuen que no se'n recorden. Quan arriben a cinquè i es planteja d'anar-se'n d'Erasmus, troben a faltar no haver conreat l'idioma. Hem de procurar que els nostres estudiants puguen, sense moure's del campus, practicar un idioma estranger que després, és probable que necessiten tant com els coneixements de química.

Abraham José Paredes

D.F. Les pràctiques en empreses, segons diversos estudis, constitueixen un dels mètodes més efectius per a inserir laboralment els estudiants. Com estan organitzades les pràctiques en la Facultat?

J.J.B. Les pràctiques no són obligatòries, però és un altre aspecte que intentem estimular de forma molt activa. En la Facultat hi ha dos tipus de pràctiques, les integrades en el pla d'estudis i les voluntàries, que poden realitzar-se en empreses i organismes de l'entorn. Per a les pràctiques integrades demanem que els estudiants hagen superat el 70 % dels crèdits de la titulació. Aquest curs, uns seixanta-cinc estudiants han realitzat aquestes pràctiques integrades.

R.C. A més d'aquestes pràctiques, quan acaba el primer cicle pots participar en beques estivals de diversos organismes –fundacions privades, el Consell Superior d'Investigaci-

ons Científiques...– que també tenen beques i que, a més d'aportar una experiència, són remunerades.

Daniel Tordera

D.F. Hi ha prou laboratoris d'investigació a la Comunitat Valenciana perquè hi treballen tots els llicenciats?

J.J.B. No tots els que s'acaben de titular treballaran en laboratoris. El cert és que tenen un espectre d'opcions professionals molt ampli. Segons un estudi de l'Observatori d'Inserció Professional i Assessorament Laboral de la Universitat de València (OPAL), la realitat és que en dos o tres anys la major part dels llicenciats en Química treballen en una ocupació relacionada amb el seu títol. Les pràctiques en empreses en aquest sentit faciliten de manera molt significativa la possibilitat de trobar ocupació. Perquè encara que l'estudiant no té per què quedar-se a l'empresa on fa les pràctiques, sí que és cert que la possibilitat que, per mitjà d'aquestes pràctiques, l'estudiant conega diferents sectors professionals, li dona un valor afegit a l'hora de cercar ocupació. ●

EN DOS TRAÇOS

Química

Àrea: **Ciències Bàsiques i Tècniques**

Durada: **5 anys, 302 crèdits**

Lloc: **Facultat de Química (Dr. Moliner, 50, 46100 Burjassot, València)**

Més informació: **tel. 963 544 323**

www.uv.es/quimica

L'empremta romana a València

L'Institut Blasco Ibáñez de València ha desenvolupat al llarg de tres cursos un proposta ben interessant de descoberta de les arrels llatines de la nostra cultura.

El projecte ha participat en el programa europeu Sòcrates-Comenius, fet que ha donat a alumnes i a professors l'oportunitat de treballar amb altres centres escolars europeus d'Itàlia, Àustria, Bulgària, República Txeca, Polònia i Bèlgica.

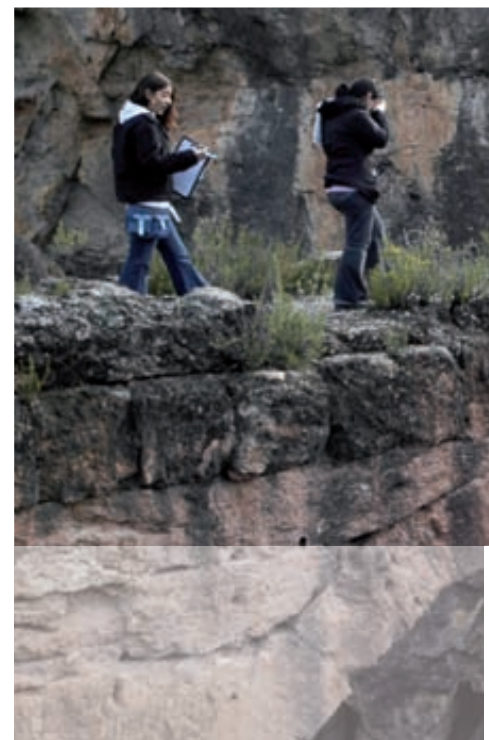
El projecte duia com a títol "Llatinitat a Europa: del present al passat, del passat al present" i pretenia que els estudiants conegueren la pertinença de la nostra cultura actual a un tronc llatí comú.

Les primeres activitats començaren el 2003 i s'han desenvolupat fins el març passat. L'estudi de les restes de la romanització en l'actualitat ha estat l'eix central a partir del qual s'han muntat les activitats on han participat alumnes de quart d'ESO, alumnes del grup de diversificació d'ESO i també estudiants de primer i de segon de batxillerat, amb la coordinació de la professora Pilar García, de l'assignatura de Valencià, i del professor Salvador Miró, de Llatí, que han estat al capdavant de la iniciativa al llarg dels tres cursos. A més a més, les professores Carmen Rodríguez i Victoria Collado, de Castellà, i José M. Azkarraga, de Ciències, s'han integrat en alguna de les fases del projecte.

Els objectius de "Llatinitat a Europa: del present al passat, del passat al present" han estat els següents: analitzar les semblances de les diferents llengües romàniques com a conseqüència del seu tronc comú; constatar la pervivència d'expressions i de paraules llatines al valencià i al castellà actuals; aproximar-se a les obres i als autors llatins i comparar-los amb els actuals; localitzar inscripcions en edificis i monuments de la ciutat de València i descobrir el llegat arquitectònic romà d'algunes ciutats valencianes.

Les restes materials romanes

Per a complir aquests objectius els organitzadors han desplegat moltes i diverses activitats. Les visites han estat cabdals per entrar en contacte amb les arrels llatines de la cultura actual. Entre aquestes cal destacar les que s'han fet per a descobrir les inscripcions llatines de la València romana, un treball que ha permès als alumnes del Blasco Ibáñez fer una mirada diferent per espais coneguts de la seua ciutat. A partir del treball del professor de la Universitat de València, Josep Corell, sobre les inscripcions romanes al País Valencià, començaren la recerca per la plaça del Patriarca per acabar al campanar de l'església de Sant Tomàs, tot passant per l'Hotel Anglès —on a la cantonada hi ha una molt ben conservada—, la plaça de l'Almoina, la plaça de la Mare de Déu i els seus voltants, i pel carrer Trinquet de Cavallers.

Ciutats com Sagunt i Llíria també van ser l'objecte de visita i d'estudi per part dels alumnes del projecte. A la Sagunt romana, Saguntum, i a l'Edeta, la Llíria romana, palesaren com és de potent la presència de l'arquitectura d'aquella època al País Valencià. La recent descoberta vil·la romana de l'Ènova també va acollir els joves del Blasco Ibáñez, que foren testimonis del fet que, encara a hores d'ara, continuen sorgint restes de l'empremta clàssica a les nostres terres. A les visites es desplegava un treball de camp intens per part dels estudiants i dels professors acompanyants, s'hi fotografiaven els jaciments i les inscripcions i es prenia nota de tots els detalls per, posteriorment, elaborar dibuixos i textos amb què completar els panells que han servit per a l'exposició sobre el llegat romà a terres valencianes.

Dibuix de l'alumne Johnny Díaz de quart d'ESO-Diversificació, on recrea el treball de construcció d'un tram de la Via Augusta.

Un grup d'estudiants del projecte "Llatinitat a Europa: del present al passat, del passat al present" a l'aqüeducte de Penya Cortada, al poble valencià de Calles.

Els tòpics literaris

L'aproximació a les obres dels autors llatins mitjançant els tòpics literaris per a després resseguir l'herència d'aquests en autors actuals, va permetre que els alumnes implicats en el projecte es familiaritzaren amb el tòpic horacià del *carpe diem* (aprofita el dia) o amb el del *tempus irreparabile fugit* (la fugacitat del temps) i detectaren la pervivència d'aquestes idees en l'obra d'autors actuals com ara Antonio Machado, Vicent Andrés Estellés i Jaime Gil de Biedma. Un altre tòpic clàssic com ara *beatus Ille* (feliç aquell) també va servir de pretext per familiaritzar-se amb autors llatins i amb escriptors moderns.

D'una altra banda, la premsa i el llenguatge col·loquial han estat la font on detectar dites i locucions a les quals roman encara l'empremta de la cultura clàssica. El treball els ha descobert un *corpus* molt més extens d'allò que en principi suposaven i així els alumnes pogueren palesar l'herència lingüística del llatí al valencià i al castellà.

Enginyeria hidràulica

Una altra línia de treball ha estat l'estudi de la conducció de l'aigua per mitjà d'aqüeductes i l'estudi del llenguatge científic d'origen llatí, que ha permès que els estudiants de ciències s'incorporaren al projecte Sòcrates en el seu tercer any de la mà del seu professor José M. Azkarraga.

La localització en mapes dels principals aqüeductes situats a les vores del riu Túria, l'estudi del traçat, els tipus d'estructures realitzades per a salvar obstacles i els materials emprats en la seua construcció han possibilitat al grup de treball copsar la dimensió d'una obra cabdal de l'enginyeria romana, l'aqüeducte de Penya Cortada, al terme valencià de Calles, que van poder admirar al llarg d'una visita.

Els més implicats

Observant en conjunt el treball dut a terme al llarg dels tres cursos sorprèn la varietat de fons a què ha recorregut l'alumnat i la combinació d'habilitats i de matèries —com ara el dibuix, la fotografia, la cartografia, la redacció i la traducció— per presentar els textos en tres llengües: valencià, castellà i anglès. La integració de moltes disciplines en un projecte comú, que alhora té la dimensió de la cooperació amb altres joves europeus, ha esdevingut molt gratificant per a tot el centre. Per a Pilar García, una de les coordinadores, aquesta mena de projectes "comporta una dedicació molt intensa, i ens permet emprar nous materials i noves metodologies, alhora que aconseguim donar-li una empena i una valoració al nostre treball".

Segons aquesta professora, els alumnes més implicats han estat els de diversificació de quart d'ESO, un grup amb risc de fracàs esco-

lar que ha demostrat el seu entusiasme per una activitat tan especial. En general, apunta Pilar García, tots els estudiants es motiven especialment per les activitats que havien de presentar fora de l'aula i de l'institut, i per conèixer el treball i els estudiants d'altres països. Més enllà de les qualificacions periòdiques, del ritme acadèmic habitual, aquest tipus de projectes, com el que han desenvolupat a l'IES Blasco Ibáñez de València, posen en comú estudiants i professors amb ganes de descobrir la cultura i aprofundir-ne.

Visita a la pedrera romana de l'Enòva, a la comarca valenciana de la Costera.

Final a Mirano

Cada curs, al llarg de la durada del projecte, ha hagut un encontre anual dels centres participants per tal de mostrar les activitats que anaven a desenvolupar-se. L'IES Blasco Ibáñez de València va acollir el març del 2004 el professorat de tres centres italians i d'un d'austríac. Per a l'ocasió es muntà una exposició al voltant de les inscripcions llatines, on amb fotos i amb dibuixos es mostraven les restes arqueològiques d'època romana que es conserven a València ciutat. També se'ls presentà una mostra de la pervivència del llatí en el vocabulari, en frases fetes del valencià i del castellà actuals o en els tecnicismes.

Un altre encontre, en aquesta ocasió a Itàlia, va ser la darrera activitat del projecte i va tenir lloc el març de 2006 a Mirano, un petit poble al costat de Venècia al qual viatjaren un grup d'estudiants i de professors del Blasco Ibáñez per trobar-s'hi amb la resta de participants. Per exposar a la resta de socis el treball realitzat a València, els alumnes redactaren una crònica en tres llengües, valencià, castellà i anglès, sobre la València romana que fou llegida davant dels altres integrants.

PROJECTES ESCOLARS COMENIUS

L'objectiu d'aquesta iniciativa és promoure la cooperació transnacional entre centres escolars. Aquesta cooperació permet als participants intercanviar experiències; descobrir aspectes de la diversitat cultural, social i econòmica europea; millorar els seus coneixements generals i aprendre a comprendre els altres. Es pretén que qualsevol projecte Comenius estiga integrat al centre, forme part del programa d'estudis i integre diferents matèries per a aconseguir-ne la major incidència.

Alumnes participants de l'IES Blasco Ibáñez en el projecte europeu Sòcrates-Comenius al pati del Museu de Prehistòria de València.

Els projectes escolars Comenius se centren bàsicament en el mateix procés de cooperació, és a dir, en la realització d'un projecte en col·laboració amb un cert nombre de socis d'altres països europeus. No obstant això, els projectes també donen lloc a uns altres productes com diaris dels projectes, fullets, objectes, actuacions artístiques, llocs web, CD-ROMs, etc.

Inscripció romana localitzada a la façana de l'església de l'Énova. Dibuix fet per l'alumna Giesy Díaz.

Un dels panells elaborats pel professorat i per l'alumnat de l'IES Blasco Ibáñez a partir del treball d'investigació realitzat envers la vitalitat de la cultura llatina.

FULL TRIMESTRAL "PARÈNTESI"

Aquesta publicació de l'IES Blasco Ibáñez de València ha informat tota la comunitat educativa de la marxa del projecte i ha descobert als altres la força amb què ha perviscut la cultura romana fins a l'actualitat. *Parèntesi* s'edita trimestralment sota la direcció de Pilar García, Victoria Collado i Laia Martín i destaca pels seus continguts i pel disseny tan acurat.

Fent un repàs a les seues pàgines el lector se n'adona que està al davant d'un centre on bullen les activitats, i a *Parèntesi* es ressenyen sempre. Però també és força interessant per descobrir singularitats de l'IES Blasco Ibáñez, com la de nou joves promeses del Pamesa que combinen l'esport d'elit i l'estudi; els antecedents de l'actual institut com a Escola Industrial o el valor arquitectònic de l'edifici que alberga el centre. Darrere de *Parèntesi* hi ha moltes col·laboracions, però sobretot dels alumnes de l'optativa de Premsa, que posen a la pràctica en aquest mitjà la planificació i la redacció dels textos.

LOCUCIONS LLATINES QUE PERVIUEN EN L'ACTUALITAT

Aquestes expressions són una selecció del recull realitzat per un grup d'alumnes de segon de batxillerat de les modalitats d'Humanitats i de Ciències de l'IES Blasco Ibáñez de València.

Locucions	Traducció
<i>ab initio</i>	des del principi
<i>ad gloriam</i>	per la glòria
<i>ad hoc</i>	especial, expressament fet per a això. Ex.: "Fou creada una comissió <i>ad hoc</i> "
<i>ad libitum</i>	a voluntat, a elecció
<i>ad litteram</i>	al peu de la lletra
<i>alias</i>	per altre nom, anomenat d'altra manera, malnom o pseudònim
<i>alter ego</i>	l'altre jo
<i>carpe diem</i>	viu el moment
<i>casus belli</i>	cas de guerra
<i>corpus</i>	cos. Col·lecció de lleis, de textos literaris, d'inscripcions, etc.
<i>cum laude</i>	amb lloança, amb elogi. Dit de la màxima qualificació en un examen
<i>de facto</i>	de fet, en realitat, efectivament.
<i>de jure</i>	de dret
<i>deo gratias</i>	gràcies a Déu. Ex.: "Tot ha eixit bé <i>deo gratias</i> "
<i>dixit</i>	diu, fórmula emprada en acabar una exposició, un discurs. Ex.: "... no admet contrapoders sinó imperis absoluts, J. Estefanía <i>dixit</i> "
<i>ex aequo</i>	en posició igual, en igualtat de mèrits. Ex.: "El premi ha estat concedit <i>ex aequo</i> a dos concursants"
<i>ex cathedra</i>	des de la càtedra i, per extensió, amb aire de mestre, de forma autoritària
<i>extra muros</i>	fora del recinte de les muralles
<i>grosso modo</i>	de manera grossera o aproximada
<i>honoris causa</i>	per consideració, en homenatge, per respecte, s'usa generalment en l'expressió <i>doctor honoris causa</i> , títol honorífic que concedeixen les universitats a una personalitat rellevant.
<i>idem</i>	la mateixa cosa. També usat en l'expressió pleonàstica " <i>Idem d'idem</i> "
<i>in albis</i>	en blanc, sense entendre-ho
<i>in articulo mortis</i>	benedicció abans de morir
<i>in extremis</i>	en l'últim moment
<i>in fraganti (delicto)</i>	mentre el delicte encara crema, en flagrant delicte, en el mateix moment que hom comet un delicte. Ex.: "Sorpresa <i>in fraganti</i> , aturada en mig del carrer sense saber des de quan observava l'escena..."
<i>in illo tempore</i>	en aquell temps, emprada per indicar temps passats. Ex.: " <i>In illo tempore</i> , tots dos havien estat companys d'escola"
<i>in pectore</i>	al pit, per al seu interior
<i>in vitro</i>	en un vidre, en un recipient de vidre. Ex.: "Fecundació <i>in vitro</i> "
<i>inter nos</i>	entre nosaltres
<i>ipso facto</i>	en el moment
<i>manu militare</i>	per la força
<i>mare magnum</i>	mar grossa, maregassa. Adaptat al català actual amb el sentit de confusió, enrenou
<i>mutatis mutandi</i>	fent canvis
<i>non plus ultra</i>	no més enllà
<i>numerus clausus</i>	nombre tancat, limitació del nombre d'alumnes d'una escola, facultat, etc.
<i>pecatta minuta</i>	culpes menudes
<i>per capita</i>	per caps, per cap, individualment. Ex.: "renda <i>per càpita</i> "
<i>persona non grata</i>	persona no agradable, indesitjable
<i>plus</i>	més, quantitat que es dona de més sobre la paga ordinària
<i>pro indiviso</i>	no dividit, en comú
<i>rara avis</i>	au rara
<i>rigor mortis</i>	rigidesa de la mort, rigidesa cadavèrica
<i>sensu stricto</i>	En sentit estricte, estrictament parlant.
<i>sine die</i>	sense fixar dia. Ex.: "Va ajornar <i>sine die</i> l'emissió del programa"
<i>sine qua non</i>	sense la qual no (és possible una cosa). Ex.: "Tenir un contracte és la condició <i>sine qua non</i> per a poder treballar"
<i>statu quo</i>	mantenir les coses com estaven abans. Ex.: "Va lluitar contra l' <i>statu quo</i> existent..."
<i>sui generis</i>	del seu gènere, a la seua manera. Ex.: "Té una manera de treballar molt <i>sui generis</i> "
<i>tabula rasa</i>	taula esborrada, en el llenguatge comú considerar nul tot el que ha estat fet anteriorment.
<i>tempus fugit</i>	el temps fuig. Inscripció en rellotges de sol: <i>fugit irreparabile tempus</i>
<i>verbi gratia</i>	per causa de la paraula, per exemple, a tall d'exemple
<i>vox populi</i>	la veu del poble

La innovació educativa que impulsa europa

Amb l'horitzó temporal de 2010, a la Universitat de València es treballa des del curs 2003-2004 per a adaptar-se als nous sistemes d'ensenyament i d'aprenentatge que reclama la convergència europea. D'aleshores ençà no han deixat de créixer les iniciatives pilot, els Programes d'Innovació Educativa (PIE), als quals l'estudiant és el protagonista del procés d'aprenentatge.

Actualment, prop de cinc mil estudiants de la Universitat de València viuen en la seua formació i de manera experimental el que d'ací a pocs anys es farà extensiu a tot l'estudiantat europeu: una manera d'aprendre diferent, més activa en l'adquisició de competències. Les primeres carreres a començar en aquesta experiència van ser les titulacions de Química, Biologia, Educació Social, Filologia Anglesa i Matemàtiques i la doble titulació d'Administració i Direcció d'Empreses i Dret. A aquestes s'han afegit setze titulacions més, les dues darreres són Economia i Física, a les quals cal afegir iniciatives més singulars que completen un esforç innovador que abraça tots els estudis de la Universitat de València.

Per a Ignacio Alfaro, director de l'Oficina de Convergència Europea, "els Programes d'Innovació Educativa són un assaig ambiciós que permetrà a la Universitat de València implantar amb garanties els nous estudis adequats a l'Espai Europeu d'Educació Superior". Per a dur endavant aquesta profunda renovació s'ha creat la figura de coordinador de convergència de centre amb l'objectiu de dinamitzar tot el procés de ensenyament, al temps que s'ha fixat una assignació presupostària per a executar un pla biennal de convergència. Aquesta iniciativa permet que a tots els centres i a totes les titulacions s'assagen noves possibilitats docents.

Potenciació de l'aprenentatge de l'alumne

Els Programes d'Innovació Educativa segueixen unes bases comunes en la metodologia d'ensenyament. Es pretén que l'educació se centre en la persona que aprèn i no tant en la que ensenya, de manera que siga l'estudiant qui assumisca el principal protagonisme del seu procés d'aprenentatge.

Per al còmput de les matèries s'utilitza el sistema de crèdits ECTS (European Credit Transfer System). Aquests crèdits són un valor assignat a cada curs per a descriure el volum de treball necessari que ha de fer l'estudiant per tal de completar-los. Reflecteixen el treball invertit en les classes teòriques, el treball pràctic, els seminaris, el treball individual a casa i a les biblioteques, els exàmens i altres formes d'avaluació. La intenció és que l'estudiant adquirisca, a banda de les competències específiques de cada assignatura, tota una sèrie de competències compartides per totes elles, com ara la capacitat per a treballar en equip, per a argumentar des de criteris racionals i per a expressar-se correctament de forma oral i per escrit.

Els matriculats en un grup d'aquestes característiques tenen prop d'un 30% menys d'hores presencials que els altres i aquest temps

s'inverteix en treball autònom, que està supervisat de prop pel professor mitjançant les tutories personalitzades. El treball en grup, una habilitat que demanen actualment les empreses, ocupa també una part del temps real dedicat al seu aprenentatge. Per a Alfaro, "el canvi és molt profund, perquè es deixa de pensar que durant quatre anys es pot ensenyar el que un necessita per a tota la seua vida professional i es formula la necessitat d'adquirir les competències per a aprendre al llarg de la vida".

L'estudiant de batxillerat que vinga a la Universitat entrenat en un procés d'aprenentatge actiu s'adaptarà fàcilment, tot tenint en compte que la seua dedicació a l'estudi ha de ser a temps complet perquè, com ens apunta Ignacio Alfaro, "en un curs acadèmic invertirà 1600 hores de treball que, repartides en les quaranta setmanes, dona quaranta hores per setmana".

Reciclatge, coordinació i avaluació contínua

La innovació educativa demana un canvi d'actuació del professorat on esdevé imprescindible, no sols la coordinació per matèries del mateix curs, sinó la coordinació vertical entre els diferents cursos per posar en comú una seqüència lògica d'ensenyament de la qual resulte una experiència educativa cohesionada i no un garbuix d'iniciatives mampreses per cada professor.

L'avaluació del procés d'ensenyament i d'aprenentatge és una altra de les novetats que s'assaja en els projectes d'innovació educativa. Segons explica el professor Alfaro, "l'Oficina de Convergència Europea i el Gabinet d'Avaluació i Diagnòstic Educatiu passen enquestes per a calcular el temps real de dedicació a l'estudi per part de l'alumne

ESTUDIS ON ES FA INNOVACIÓ DE CURS COMPLET A LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA		
CAMPUS	TITULACIONS	CURSOS
Blasco Ibáñez	Educació Social	1r, 2n, 3r
	Filologia Anglesa	1r, 2n, 3r
	Filologies (la resta)	1r, 2n
	Història	1r, 2n, 3r
	Geografia	1r, 2n
	Història de l'Art	1r, 2n
	Pedagogia	1r, 2n
Els Tarongers	Ciències Polítiques	1r, 2n
	Criminologia	1r, 2n
	Relacions Laborals	1r, 2n
	Doble ADE-Dret	1r, 2n, 3r, 4t
Burjassot	Matemàtiques	1r, 2n
	Química	1r, 2n, 3r, 4t
	Farmàcia	1r, 2n
	Física	1r

Ignacio Alfaro, director de l'Oficina de Convergència Europea i professor del Departament de Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en Educació de la Universitat de València.

en cada matèria, s'avalua el grau de satisfacció i es calcula el reconeixement integral de la dedicació acadèmica". Per a mesurar la implantació d'experiències de curs complet a les sis titulacions pioneres, els equips de professors han elaborat un llibre al qual es reflecteixen, entre altres variables, dades sobre el rendiment i la satisfacció que han abocat uns resultats esperançadors. Aquest

document es donarà a conèixer aviat en una nova col·lecció que editarà Publicacions de la Universitat de València.

Formació del professorat

Un aspecte clau de tot aquest procés és la formació i el reciclatge del professorat per al qual, i en combinació amb els centres participants en programes d'innovació, el Servei de Formació Permanent desenvolupa tot un seguit d'activitats amb jornades, encontres i cursos d'actualització. Des de 2003, el professorat universitari s'asseu al pupitre per a desenvolupar pàgines web, elaborar guies docents, treballar l'ensenyament semipresencial i no presencial i per a introduir-se i avançar en l'ús de l'aula virtual. Probablement aquesta aplicació, que permet l'intercanvi digital d'informació en la docència universitària, hi constitueix una de les grans novetats. Aquesta eina de suport ofereix al professorat i als alumnes la possibilitat de compartir documents, crear fòrums de discussió, etc. En aquesta aula l'alumne, entre altres coses, pot lliurar un treball al professor, i al professorat li possibilita un seguiment més personalitzat del treball dels estudiants.

Estudiants i professors del grup d'innovació educativa de primer d'Educació Social en la reunió que celebraren el passat mes de maig a la Muntanyeta del Sants, al Parc natural de l'Albufera, per avaluar el projecte i escoltar l'opinió de tots els participants en aquesta iniciativa de convergència amb Europa.

Grup de professors i alumnes de segon curs d'Educació Social en el Jardí Botànic, on tingué lloc una reunió d'avaluació sobre el projecte d'innovació educativa que es duu a terme.

EN QUÈ ES DIFERENCIA UN GRUP D'INNOVACIÓ D'UN GRUP CONVENCIONAL O CLÀSSIC?

Els alumnes que participen en un programa d'innovació educativa es matriculen, com la resta, en el pla d'estudis vigent i en acabar la carrera n'obtenen el mateix títol. Aquesta experiència, doncs, no revisa ni les assignatures ni el seu contingut, sinó que incorpora canvis en l'àmbit de la metodologia docent que comporten un major grau d'implicació per part d'estudiants i de professors. Els nous plans d'estudis amb aquestes metodologies encara s'han de elaborar.

Tot seguit apuntem les diferències:

- L'estudiant ha de proposar-se la seua formació d'una manera activa.
- Els resultats de l'aprenentatge estan relacionats, no sols amb coneixements i cognitius, sino també en altres competències i destreses demandades per a l'ocupació i la inserció en la anomenada societat del coneixement.
- S'estableix una relació de major proximitat amb el professorat.
- Es produeix de manera inevitable un acostament a les noves tecnologies.
- Hi ha una dedicació a temps complet a la carrera escollida.

LA UNIVERSITAT EN UN FUTUR PRÒXIM

Al document «L'organització dels ensenyaments universitaris a Espanya» elaborat pel Ministeri d'Educació i Ciència i fet públic el passat mes de setembre es recullen les línies fonamentals de la nova organització de l'ensenyament universitari en el marc del procés de construcció de l'Espai Europeu d'Educació Superior. D'aquest en seleccionem els següents apunts, que conformen la realitat més pròxima amb què s'estrenaran els estudiants que actualment cursen l'ESO.

- Els estudis universitaris estaran organitzats en tres cicles: grau, màster i doctorat.
- Un estudiant que comence als 18 anys, a temps complet i amb un aprofitament adequat, acabaria els seus estudis de grau als 22. Si continua per a fer un màster, conclouria els estudis als 23 o 24 anys. Finalment obtindria el títol de doctor als 26 o 27.
- Els títols de grau tindran 240 crèdits ECTS. Amb aquest títol es pot accedir al món laboral.
- Quan es rep el títol de grau s'obté el Suplement Europeu al Títol, al qual es detalla la formació que ha rebut l'estudiant.
- Els títols de grau estaran organitzats en grans branques i els títols d'una mateixa àrea tindran matèries comunes, de manera que un estudiant pot modificar l'elecció, és a dir, passar a una altra carrera afí aprofitant el que ja s'ha cursat.
- Entre els crèdits de grau hi haurà molt de contingut pràctic: pràctiques internes i externes.
- Per aconseguir el títol de graduat cal elaborar un treball de fi de grau.

La implicació des dels inicis en el projecte d'innovació de la Facultat de Geografia i Història, on imparteix classe, fa que Jorge Català siga un bon coneixedor dels avanços i entrebancs d'aquesta iniciativa. Per aquest motiu li hem demanat que ens valore quines són les aportacions d'aquesta experiència a la formació dels estudiants que la escullen.

Jorge Català

Coordinador de
Convergència
Facultat de Geografia
i Història

La posada en marxa dels projectes d'innovació ha comportat novetats molt importants, que van més enllà de la redacció de guies docents adaptades al crèdit europeu. Des del punt de vista organitzatiu, els professors d'un mateix curs han començat a acostumar-se a prendre en consideració l'opinió dels seus col·legues a l'hora de determinar objectius d'aprenentatge, confeccionar programes, seleccionar activitats i fixar criteris d'avaluació. En altres paraules, s'ha fomentat l'intercanvi

d'informació entre membres de distintes àrees de coneixement, la qual cosa redunda en l'assoliment dels consensos fonamentals sobre els quals ha de sustentar-se la millora de la docència. Així mateix, la comunicació entre professors i estudiants s'ha fet més fluida, perquè s'han ampliat les vies i espais de relació entre els uns i els altres. Açò ha contribuït a la major transparència del sistema, de la qual cosa dona prova fefaent la rapidesa amb què en els cursos d'innovació es detecten els incompliments de les guies docents i la resta de problemes sobrevinguts. Finalment, els resultats acadèmics obtinguts demostren l'eficàcia d'aquests projectes, per quant ha descendit l'abandó d'estudiants, causa bàsica del fracàs en algunes titulacions, i s'han reduït de forma notable les diferències de criteri entre assignatures i, com a conseqüència, la percepció que els estudiants tenen de la dificultat de superar les distintes matèries, sense que això haja suposat rebaixar els nivells d'exigència i rendiment, ans al contrari.

Els reptes de la innovació educativa

Ara fa quatre cursos ens matricularem en un projecte d'innovació educativa que implantava, per primera vegada a la Universitat de València, el sistema de crèdits europeus impulsat a Bolonya. En aquells moments només sabíem que el nou model comportava un canvi en el còmput dels crèdits universitaris: si fins aleshores un crèdit equivalia a 10 hores de classes presencials, ara ens calia parlar de 25 hores de treball personal. A grans trets, aquesta modificació es traduïa en una reducció del temps que havíem d'estar a classe a canvi d'incrementar el temps dedicat al treball diari. Tanmateix, aquesta reducció de les hores de classe és només el motor que ha impulsat el canvi i que al llarg d'aquests primers anys d'implantació ha permès superar els objectius fixats i plantejar noves dificultats.

D'una banda, el professor es veu obligat a accelerar el ritme de les explicacions per a poder abastar tot el temari programat. La classe teòrica mira d'oferir una visió més global dels continguts i, per això, s'insisteix en la necessitat d'una lectura prèvia que permeta també a l'alumne plantejar preguntes o demanar aclariments. I amb això arribem al punt que, en la meua opinió, pot plantejar més problemes. És difícil trobar l'equilibri entre una explicació farcida de detalls innecessaris que es poden trobar a qualsevol manual i l'exposició esquemàtica on només s'ofereixen idees bàsiques que poden desconcertar l'estudiant. I és quasi utòpic confiar que l'alumne haja preparat prèviament el temari i siga capaç de plantejar dubtes, tenint en compte la càrrega de treball en determinats períodes del curs. Sens dubte, trobar el terme mitjà no és una tasca fàcil, sinó més bé el

contrari: un dels grans reptes del projecte d'innovació. D'altra banda, traduir en hores el "treball personal" de l'alumne és un dels aspectes decisius d'aquest model, ja que un crèdit comporta 25 hores de feina individual. És important que aquest treball siga el més ajustat possible, que no es produïsquen incongruències greus entre les guies docents i el treball efectiu que es realitza al llarg del curs.

Finalment, no podem oblidar que el sistema d'avaluació de l'assignatura és un altre punt que desperta gran interès en els estudiants, ja que el mètode d'avaluació contínua ha de complir-se en tots els sentits. Aquest sistema ofereix l'oportunitat de fer una valoració més personalitzada de l'alumne, tenir en compte l'esforç realitzat i no només el nombre d'encerts o d'errades en un examen final.

Totes aquestes qüestions ens han plantejat dificultats i no pocs maldecaps als alumnes de la primera promoció de la doble titulació d'ADE-Dret i als professors implicats. Malgrat això, voldria destacar que el nou sistema ofereix possibilitats que no estem desaprovechant. Confitem en el treball diari, en la comunicació entre professors i alumnes i en l'aprenentatge amb noves tecnologies. El model ofereix, a més, una visió més pràctica de les assignatures mitjançant els seminaris, així com el desenvolupament de noves habilitats i destreses: l'exposició oral en públic, el treball en grup... Per totes aquestes raons és un moment per a alegrar-se dels èxits assolits i per a continuar esforçant-nos en millorar aquest model d'innovació educativa que estem construint entre tots.

Avel·lí Blasco (lätova, 1952) és catedràtic de Dret Administratiu i, des de 2003, rector de la Universitat de les Illes Balears. Aquest valencià, format a Barcelona i empadronat a Palma, presideix actualment el Comitè Espanyol Universitari de Relacions Internacionals de la Conferència de Rectors de les Universitats Espanyoles (CRUE) des d'on té l'oportunitat d'analitzar de prop les oportunitats que el procés de convergència amb Europa reportarà a les universitats i als futurs universitaris.

*Charo Álvarez / F. Martí
Fotògraf: M Lorenzo*

Avel·lí Blasco

“L'avaluació continuada fa esforçar-se més els universitaris”

Vostè ha declarat recentment que amb el procés de convergència europea canviarà un model d'universitat que té 450 anys. Quants anys trigarem a fer aquest canvi?

Sens dubte uns quants anys. Fins ara les universitats implantaven els seus estudis en base a un catàleg que ara té prop de 150 títols. Des d'ara tindrem un model on no hi haurà aquest llistat. Només existirà una petita llista de títols que condueixen a professions regulades, però en la resta cada universitat implantarà els estudis que li interessin i hi donarà els noms que vulga. A més a més, abans el Ministeri formulava l'estructura mínima amb les assignatures troncal. Ara no serà així. Tindrem un model lliure tant en la denominació com en els continguts. Això és un canvi de model radical que el Ministeri fins fa poc no havia proposat. Ara, però, amb la nova responsable d'Educació se'ns planteja l'absència d'un catàleg. Ens hem trobat de cop amb aquest gir.

Els canvis també afecten la manera d'ensenyar?

És radical en la transformació de les metodologies d'estudi, perquè ens hem basat sempre en la classe magistral, en una transmissió molt unilateral de continguts del professor a l'alumne. Amb l'adaptació al nou espai d'educació superior passarem a un model més anglosaxó al qual es fa treballar més l'estudiant de manera autònoma. Això és un canvi molt important que, amb el he explicat abans, transforma el sistema universitari d'una manera profunda.

Hi ha sistemes universitaris on l'estat no dona directrius per als títols, com es farà ací?

Als EUA, per exemple, no hi ha una llista de carreres sinó que cada institució universitària dissenya els continguts i li posa nom a la carrera.

També ha proposat el Ministeri recentment que el nombre de crèdits de les titulacions de grau ha de ser 240?

Sí, però és un dels temes que està en discussió. Hi ha un sector, començant per les universitats catalanes, que vol que hi haja la possibilitat de dissenyar carreres amb 180 crèdits. I jo crec que encara no s'hi ha dit la darrera paraula.

Amb el canvi de model que has comentat serà complicat per als futurs universitaris conèixer l'oferta d'un catàleg on hi ha denominacions i continguts tan diversos.

>>

Avel·lí Blasco

rector de la Universitat de les Illes Balears

>> Sí. Introdueix un nivell de complexitat molt major perquè, a més del nom, que pot canviar en cada universitat, també els continguts seran més variables. Pot haver titulacions semblants en la denominació, però amb assignatures bastants diferents. Els alumnes no podran donar per sobreenteses les coses i, en introduir-se aquest factor de disparitat, caldrà que en el futur miren amb deteniment els programes de les assignatures.

Serà més complex el procés d'orientació?

Sens dubte.

La nova metodologia d'ensenyament, creus que resoldrà el problema que ara pateixen les universitats? Em referisc a la falta de motivació i d'interès per concloure la carrera i al fet que aquesta s'abandoni abans d'hora.

Jo crec que els nous mètodes d'aprenentatge són molt millors que l'actual. El model d'ensenyament on el professor parla i els alumnes només prenen apunts és un mal sistema. Evidentment, no tothom ho feia així. Amb les propostes d'innovació i experimentació que estan desenvolupant-se a moltes universitats s'està veient que els resultats en general són molt bons. La mitjana d'aprovat i de les notes ha pujat espectacularment. Per exemple, a la Universitat de les Illes Balears hem pogut comprovar que han augmentat el nombre d'estudiants que trauen bones notes, perquè la nova metodologia els fa estudiar més. A més a més, l'avaluació continuada fa esforçar-se més els universitaris. I tot plegat els alumnes estan més motivats i disminueix el nombre de joves que ho deixen estar. Estic convençut que no hi haurà tant de fracàs.

"cal que lluitem perquè aquests joves que, atrets per uns diners a guanyar, deixarien la seua formació, es mantinguen en el sistema educatiu."

Aquesta nova metodologia més activa i centrada en l'estudiant és utilitzada en el nivell d'ensenyament no universitari i, malgrat això, també tenen problemes.

Bé, el poc estímul dels estudiants no es pot explicar en base a un sol factor, i les coses no són senzilles. Per exemple, cal tenir en compte que en comunitats autònomes com la valenciana o les Illes el gran adversari dels estudis és la facilitat amb què es troba feina en treballs no qualificats. A les Illes, per exemple, tenim el percentatge més baix d'universitaris de tot Espanya. Els estudiants, quan tenen setze anys i acaben l'ESO, se'n van a fer feina en el sector turístic. Aquest aspecte no és exclusiu nostre, però a determinats territoris és més acusat i cal que lluitem perquè aquests joves que, atrets per uns diners a guanyar, deixarien la seua formació, es mantinguen en el sistema educatiu.

Penseu que la institució universitària ha de procurar la inserció professional dels seus titulats?

Es part de la missió, sense dubte. La universitat no pot oblidar que també estem formant gent per al mercat. La universitat acredita a cada titulat la formació que ha rebut i que ha de traslladar al món laboral. I tinc molt clar que hem d'ajudar els titulats en la seua transició a aquest món. Aquesta missió és recent a la universitat espanyola, i la tasca d'intermediació que hem de fer és una de les missions més importants de les universitats.

Aquest curs s'implanten els postgraus homologats amb el nous espais europeus sense tenir a punt els títols de grau. No sembla que es comença la casa per la teulada?

El problema és més bé que en algunes universitats, com ara les madrilenyes, s'ha aprovat un catàleg excessiu de postgraus. El que no es pot fer és que en uns casos els postgraus passen per uns controls rigorosos per agències de qualitat —avaluadors externs— i, en canvi, en altres casos, un polític dona el vist-i-plau a tot quan, segurament, alguns dels postgraus no reuneixen els mínim per a ser oficials. A més a més, jo crec que seria bo que cada universitat

tinguera una política de conjunt a l'hora de proposar els seus postgraus amb unes línies estratègiques més enllà d'esperar únicament les iniciatives dels departaments. Això és difícil, perquè comporta enfrontar-se als grups de professorat que t'ofereixen un postgrau que, sent excel·lent, potser no és viable i no té la suficient demanda. Els postgraus de qualitat i amb demanda seran els que perviuran en el temps.

Els universitaris espanyols són poc donats a eixir a l'estranger. Per què?

Efectivament, les universitats espanyoles reben molts estudiants de tot Europa, de fet, són la primera destinació dels intercanvis. En canvi, encara hi ha pocs estudiants d'ací que facen una estada a l'estranger dins del programa Erasmus. Els motius són diversos. Una raó és l'econòmica. Els hi ajudem poc. Actualment reben una ajuda de 250 euros de mitjana al mes i amb això no es pot viure en una ciutat europea. Per tant, han de posar diners de la seua butxaca. En segon lloc, influeix el nivell de coneixement d'altres idiomes. El nivell

“Amb l’adaptació al nou espai d’educació superior passarem a un model més anglosaxó al qual es fa treballar més l’estudiant de manera autònoma.”

d’ací és inferior al que tenen la majoria d’estudiants de països centreuropeus, de l’Europa occidental. Per exemple, tots els estudiants nòrdics i del centre d’Europa parlen anglès amb normalitat.

Estan acostumats a veure pel·lícules en anglès i això sembla que els ha ajudat bastant...

Sí, és cert. Però no només això. Tenen un bon sistema d’aprenentatge de l’anglès des de ben menuts. En canvi, ací és diferent, i per això els principals països on van els nostres estudiants Erasmus són Itàlia i Portugal, perquè no hi ha massa problemes amb l’idioma. A banda, crec que hi ha un factor cultural. Nosaltres estem al sud d’Europa amb una barrera geogràfica com són els Pirineus, amb una tradició d’aïllament que ens pesa. Els centreuropeus es mouen molt. Per exemple, els estudiants alemanys van a Holanda i d’Holanda a França amb molta més facilitat que nosaltres. Allà veus una altra mentalitat i ací no li donem tanta importància a la mobilitat. Cal adonar-se que és molt positiu fer estades en uns altres països.

En un futur pròxim serà més habitual començar la carrera en una universitat i acabar-la en una altra?

Això és el que permetrà l’espai europeu d’educació. Jo no crec que això ho facen molts estudiants. El que sí crec és que hi haurà molts estudiants d’intercanvi, molts més joves passaran un període de temps en una altra universitat. Al final, però, la gent voldrà ser graduada per una universitat en concret i, per tant, es matricularà de bon començament en la institució que li interessa. Al llarg dels cursos farà una o dues estades fora incorporant crèdits que enriquiran el seu currículum. Per això hem de posar mitjans, per afavorir la mobilitat.

Vostè en la seua formació i desenvolupament professional ja va practicar certa mobilitat, encara que entre territoris més pròxims.

Sí, jo vaig nàixer a làtova, un petit poble de la Foia de Bunyol, però vaig venir a estudiar la secundària a València. Estava intern als Jesuïtes de Ferran el Catòlic i una associació privada em va oferir una beca per estudiar a Barcelona. Com que també havia de buscar allotjament per viure a València em vaig decidir per anar a fer Dret a la Universitat de Barcelona.

Li atorgaren la beca perquè era un bon estudiant?

Sí, tenia bones notes. A Barcelona vaig fer la carrera i, en acabar, vaig demanar una beca d’investigació del Ministeri. Així vaig començar la meua carrera docent a l’Autònoma de Barcelona i vaig ser-hi fins mitjans del vuitanta, perquè el meu mestre se’n va anar a la Universitat d’Alcalà i jo vaig decidir seguir-lo. El 1986 vaig venir a València, de professor a la Facultat de Dret, on vaig romandre durant dos anys fins

que vaig optar a una càtedra de Dret Administratiu de la Universitat de les Illes Balears. El rector anterior em va proposar ser vicerector de Relacions Internacionals i encara que sempre m’havia resistit als càrrecs vaig acceptar. En el moment que el rector d’aleshores va acabar el seu mandat, els meus companys d’equip em va animar a presentar-me com a rector. ●

El primer concurs d'edublogs ja té guanyadors

Blogeso d'Escola 2 i *Biotop* de l'IES Vicenta Ferrer, primer i segon premi del certamen de bitàcoles educatives de la revista FUTURA.

El dia 31 d'octubre es va reunir la Comissió avaluadora del Concurs d'edublogs de la Universitat de València, composta pel vicerector de Comunicació de la Universitat, Enrique Bigné, la professora de Matemàtiques de l'IES Ramon Llull de València, Pilar Otero, el docent del taller de blogs de la Universitat d'Alacant i *blocaire*, Gonçal López-Pampló, a més de la directora de FUTURA, Charo Álvarez i de Ferranda Martí, coordinadora d'aquesta publicació que hi actuà com a secretària.

La comissió va decidir declarar guanyador a la proposta titulada *Blogeso*, del centre Escola 2 de Paterna i atorgar el segon premi al treball *Biotop*, de l'IES Vicenta Ferrer de València, per considerar-los projectes pedagògics consistents. En concret, va destacar l'ús massiu que el projecte d'Escola 2 fa dels blogs com a instrument que motiva i implica els alumnes en l'ensenyament de llengües (anglès). Amb *Blogeso*, la professora Maria García ha coordinat els alumnes dels seus grups de 3r i 4t d'ESO, en total una cinquantena. Cada un d'ells ha creat el seu blog, en el qual han redactat en anglès els seus comentaris a notícies d'actualitat. Així han assolit una pràctica real tant en l'ús de blogs com en l'expressió anglesa mitjançant el coneixement de la realitat i la relació entre l'entreteniment i el seu protagonisme directe. El blog titulat *Biotop* fou considerat per la comissió el segon millor treball. Aquesta iniciativa és del professor Antoni Cassany, qui ha coordinat un grup d'estudiants de l'IES Vicenta Ferrer que, de forma col·lectiva, mantenen el quadern electrònic *Biotop* amb un disseny acurat i un manteniment actualitzat. Tant conceptualment com estètica s'ajusten al fenomen blog, a banda que el grup d'estudiants supervisat per Cassany promou a l'institut activitats relacionades amb la naturalesa i amb la sostenibilitat, que complementen la seua presència virtual. També volgueren destacar amb una menció especial la revista en format blog *Flâneurevista*, perquè el projecte que estan iniciant Carolina Otero i Salud Domingo a l'Escola Gençana representa una proposta interessant d'edició d'una publicació periòdica.

Diferents vies de ser útils

La primera reacció compartida pels membres de la comissió fou d'alegria per la resposta que ha tingut aquest concurs entre els centres de secundària, la qual cosa demostra que ja existia una base d'innovació i de preocupació entre els docents per aprofitar la tecnologia com un recurs més al servei de la formació. També el convenciment que augmentarà el nombre de projectes i el seu rerefons d'experiència en les pròximes edicions, en paraules del vicerector: "el concurs és encara una iniciativa que comença, però de segur creixerà en participació i també en importància com a reflex de la iniciativa dels professors de secundària".

ELS TREBALLS GUANYADORS

1r Concurs d'edublogs revista FUTURA (2006)

1r premi dotat amb 1000 € per a material escolar
Blogeso: My little blog, coordinat per Maria García
Escola 2 de Paterna

www.wapus.org/apus/students_blogs.htm

Pilar Otero ha acumulat molta experiència en activitats complementàries per als estudiants. De fet, a banda de les Matemàtiques, col·labora amb els alumnes que formen part del grup de Teatre i del grup d'Informàtica del seu institut. Aquesta implicació en activitats diverses de participació la porta a valorar que "sempre serveixen per a despertar l'alumnat i que puguem desenvolupar interessos personals creatius alhora que formatius, més enllà de la TV". Per a Gonçal López-Pampló, "els adolescents tenen ja una capacitat d'ús i de pràctica en les eines d'internet, i cal aprofitar encara eixa experiència i eixos entorns digitals per a aplicacions docents". Esmenta com a models les noves tendències de llocs de la web, com ara *myspace* o *msn*, que integren tots els instruments i són ben familiars per als joves: "ofereixen imatge, música, notícies, correu immediat, blogs, etc., en definitiva interacció ben atractiva, i reserven espai també per a l'ús escolar".

Enrique Bigné destaca que la Universitat de València "és capdavantera en la col·laboració amb els centres de secundària, amb els que cal mantenir relacions fluïdes i profitoses per tal de millorar el servei educatiu de la nostra societat. Així, cal veure l'aplicació de les noves tecnologies com un complement a la interacció personal en la formació educativa, més encara quan per als adolescents no són "noves", sinó normals i habituals".

El lliurament dels premis als treballs seleccionats tindrà lloc aquest mes de novembre quan es presentarà també la segona edició d'aquest certamen amb què l'organització pretén estimular l'ús dels blogs en l'àmbit educatiu.

2n premi dotat amb 500 € per a material escolar
Biotop, coordinat per Antoni Cassany
IES Vicenta Ferrer Escrivà de València
www.biotop.blocat.com

BASES DEL 2^N CONCURS D'EDUBLOGS PER A CENTRE DE SECUNDÀRIA

CURS 2006-2007 UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

● 1. Participants

- 1.1 Hi podran participar estudiants i professorat de centres d'educació secundària del País Valencià.
- 1.2. La inscripció s'ha de fer amb el suport del centre.
- 1.3. Pot haver-hi més d'una inscripció d'un mateix centre.
- 1.4. Els *edublogs* poden haver-se creat anteriorment al concurs.

● 2. Temàtica dels edublogs

- 2.1. La temàtica de l'*edublog* ha d'estar relacionada amb:
  - a. continguts curriculars i/o educatius
  - b. activitats i propostes de caràcter:
    - musical, artístic o literari
    - esportiu
    - ambiental
    - de solidaritat
  - c. perspectives professionals
- 2.2. Els continguts de les *bitàcoles* hauran de ser originals.
- 2.3. No s'acceptaran *edublogs* amb continguts que atempten contra persones o col·lectius.

● 3. Inscripció i terminis

- 3.1. La inscripció es farà mitjançant el formulari web:
www.uv.es/refutura/edublogs.
Contacte: alicia.villar@uv.es.
- 3.2. El termini d'inscripció finalitza el 16 de febrer de 2007

● 4. Avaluació dels treballs

La Comissió avaluarà, entre altres aspectes, els objectius, el disseny, la temàtica desenvolupada i els documents enllaçats de les bitàcoles.

● 5. Comissió d'avaluació

- 5.1. La selecció dels *blogs* premiats estarà a càrrec d'una comissió formada per estudiants, professorat de secundària i personal de la Universitat.

● 6. Resultats i premis

- 6.1. Es concediran els següents premis:
  - 1r premi: 1.000 euros
  - 2n premi: 500 euros
- 6.3. El nom del *edublogs* premiats apareixeran publicats en la revista FUTURA, número 9 (maig de 2007).

La participació en el concurs comporta l'acceptació total d'aquestes bases

“Una de les grans revolucions en marxa”

Vicent Partal, fundador i director del diari electrònic Vilaweb, i ara també docent en un dels nous màsters de la Universitat (Màster en assessorament lingüístic i cultura literària), ens va comentar un altre projecte que lliga els instruments tecnològics amb el món educatiu: *Escoles en xarxa*.

Aquesta iniciativa implica el propi portal Vilaweb, més Escola Valenciana i el portal educatiu Edu365. De moment aplega més de 50 escoles, i encara que va començar per a grups de secundària, recentment han començat a participar-hi, també alguns de primària. Consisteix a crear un blog que presente la mateixa escola i el grup concret, fruit del treball col·lectiu a l'aula. A *Escoles en xarxa* es posen en comú materials i les escoles participants poden discutir-los conjuntament, de manera que aprofite com a plataforma de projecció particular a i com a espai de creació de continguts que després es treballen a l'aula. També, és clar, es pot aprofitar com a aplicació de les actuals tecnologies de la informació que amplie i complemente la tasca formativa. En aquest sentit tenen l'ajuda del Diari de l'escola que inclou Vilaweb, perquè fa de suport a les activitats escolars en plantejar tres temes setmanals (dos en català i un en anglès), amb un enfocament i una anàlisi adaptada als nanos, uns materials compartibles per totes les escoles i una sèrie d'exercicis interactius que reforcen la qüestió.

Les principals virtuts d'un *blog* que destaca Vicent Partal són tres: “la facilitat, té un ús molt senzill”. En segon lloc que aporta “l'element personal, afavoreix la multiplicitat de perspectives” i, finalment, la relació que permet: “el blog és molt interactiu, estructura la conversa i crea comunitat”. Per a Partal, el fenomen *blog* “és una de les grans revolucions en marxa”, per la seua universalitat i el seu potencial. Fa realitat un dels principis d'internet, aquell de “tothom participa”, i les escoles no hi poden faltar.

L'EXPLORADOR DEL SEGLE XXI

Pedro Duque participa en un congrés de la Universitat de València

JOAN C. SERRA

A finals del passat mes de setembre tingué lloc el II Congrés d'Avanços Recents en Teledetecció Quantitativa, organitzat per la Unitat de Canvi Global de la UV. Aquestencontre comptà amb la presència de l'astronauta Pedro Duque, qui va impartir la conferència de clausura sobre l'experiència de viatjar a l'espai.

Nascut a Madrid l'any 1963, Pedro Duque es va llicenciar en Enginyeria Aeronàutica per la Politècnica de Madrid el 1986. Però no va ser fins l'any 1992 quan va superar les proves de l'Agència Espacial Europea (ESA) per a ser astronauta. A partir d'aquest moment començà un període de formació i de preparació llarg: *"pots estar sis o set anys preparant-te, més un temps d'espera indefinit, fins que arriba el teu torn, mai no se sap"*. Però en aquest cas va haver-hi sort i el torn li arribà el 29 d'octubre de 1994 a bord del Discovery. Tot i que pensa que ser astronauta no s'ha de prendre com una meta personal, va esdevenir el seu somni des que va veure aterrar el primer home a la Lluna, quan només tenia 6 anys: *"llavors, ser astronauta era inimaginable. Sols fa vint anys que Espanya inverteix en investigació i tecnologia, i en aquest temps s'ha avançat moltíssim."* Abans, l'ofici d'astronauta implicava un sacrifici enorme. Les condicions de vida a l'espai eren inacceptables i la probabilitat de morir era elevada. Ara ens trobem en un moment d'aprofitament dels viatges espacials perquè ja s'han superat molts entrebancs i l'astronauta és una peça més de l'engranatge espacial. Tot i així, una de les seues funcions en el darrer viatge ha estat recollir suggeriments per a continuar millorant l'habitabilitat de la càpsula espacial.

D'altra banda, un dels vessants més gratificants d'aquesta feina és comprovar com l'experimentació a l'espai té una repercussió immediata en el ciutadà i en les institucions, i que les inversions realitzades es rendibilitzen —actualment l'Estat espanyol inverteix en l'ESA 5 euros per persona i any. Les aplicacions civils de la teledetecció són diverses: la televisió via satèl·lit i les telecomunicacions; la producció i el desenvolupament de cultius a nivell mundial; les variacions climàtiques; els efectes humans en el seu entorn o les superfícies devastades per catàstrofes naturals, en són alguns exemples. I és que vist des del buit de l'espai hom se n'adona que "la terra és molt menuda respecte de l'univers i que la capa que la recobreix, l'atmosfera, és tan prima que fa por. Cal tenir-ne cura, perquè estem a punt d'espallar-la massa".

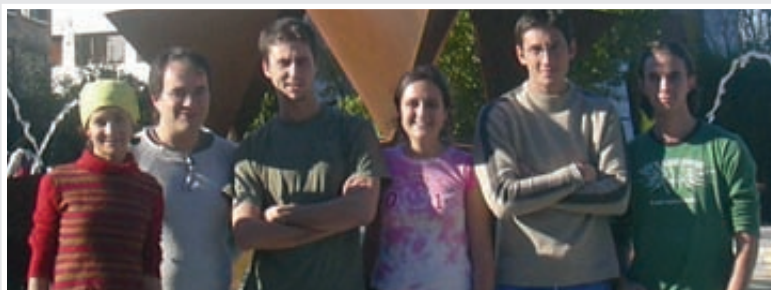
Les claus de l'èxit: la curiositat i l'esforç

A aquest lector assidu d'Isaac Asimov i d'Arthur C. Clarke, l'espai li fa olor de pólvora, com després d'una mascletà, i li espanta més una roda de premsa que les seqüeles físiques de viatjar a l'espai: la pèrdua de massa muscular i la descalcificació òssia són les dues més habituals quan les estades són llargues, però poden combatre's amb sessions diàries d'exercicis preparats *ad hoc* per a ser realitzats en un entorn de gravetat zero.

Convençut que la curiositat és un dels motors del coneixement, creu que amb esforç i superant dificultats hom pot arribar al seu màxim particular i fer les coses que vertaderament li òmpliquen. Aquest explorador del segle XXI, tímid i molt sensat, ens apropa a una nova figura de l'heroi, molt diferent de la que estem acostumats: *"els requisits físics cada volta es racionalitzen més. No cal un perfil extraordinari, sinó el més proper possible a la mitjana. El més important és trobar persones que puguem extreure la major rendibilitat de la seua estada en l'espai: han de ser capaços de realitzar i d'entendre tot tipus d'experiments, i de tenir capacitat operativa i de reacció front als problemes que sorgeixen."* La selecció acadèmica és la que marca la diferència, així com la preparació psicològica per a fer front a la reclusió en un espai mínim. Pel que fa a la formació i a les titulacions de les persones que treballen al seu voltant, hi ha una mica de tot, però predominen l'enginyeria Aeronàutica i la Medicina, seguides les llicenciatures en ciències bàsiques: Biologia, Física, Geologia o Matemàtiques.

Tot i que viatjar a l'espai és un dels moments més especials dins la seua trajectòria professional, durant els propers dos anys d'excedència com a astronauta el repte que li espera serà ben diferent: posarà els peus a terra per a dirigir Deimos Imaging, una empresa espanyola d'enginyeria espacial amb seu a Valladolid.

E. Llorens

M. LORENZO

Un grup d'estudiants de la ETSE i de la Facultat de Física de la Universitat de València participen en un projecte de l'Agència Espacial Europea (ESA). El projecte, Under the Background Influence, fou seleccionat en un concurs internacional i l'ha posat en pràctica, aquest mes d'octubre, l'astronauta europeu Thomas Reiter.

LES MATEMÀTIQUES I LA FÍSICA AL BATXILLERAT

El passat 14 de setembre, al Saló d'actes de la biblioteca del campus de Burjassot, va tenir lloc la xerrada "Física i Matemàtiques al batxillerat. Què està passant". Va ser impartida per Jordi Solbes, professor de l'IES Rodrigo Botet de Manises i per Recto Campos, de l'IES Benlliure de València, que van ser presentats per Chantal Ferrer, vicedegana de la Facultat de Física, centre organitzador d'aquesta activitat. Entre els assistents hi havia molts professors del campus, especialment docents de Matemàtiques, de Física i de les enginyeries, a més d'estudiants matriculats en els cursos preparatoris d'algunes titulacions del campus. Els ponents van fer esment de la contradicció que suposa que, actualment, hi ha vies d'accés al batxillerat que permeten que un estudiant que no haja cursat Matemàtiques ni Física, pugui finalment matricular-se en una carrera tècnica a la qual, necessàriament, haurà de disposar d'uns coneixements en aquestes matèries. El professor Solbes va palesar l'escàs treball de laboratori que es pot dur a terme en els centres de secundària, ja que sempre està supeditat al voluntarisme del professorat. Per la seua part, el professor Campos va apuntar la descompensació que hi ha entre els temaris i els temps assignats, cosa que fa que, o bé no es done part de la matèria, o bé només es done superficialment. Entre els suggeriments d'ambdós conferencians hi havia la necessitat d'estimular l'esforç dels alumnes i de replantejar la distribució de matèries, bé augmentant a tres cursos el batxillerat, o augmentant el nombre d'hores, o modificant els currículums. En acabar la intervenció es va obrir un animat i molt participatiu torn de preguntes que reflectia l'interès de tots per reflexionar sobre el pas de l'ensenyament secundari al mon universitari.

MILLOR PROJECTE DE QUALITAT ANY 2006

L'IES Carrús d'Elx ha rebut el premi al millor projecte de qualitat de l'any 2006 que atorga l'Institut Valencià d'Avaluació i Qualitat Educativa de la Conselleria d'Educació pel projecte "Planificació d'un projecte de millora: funcionament de les guàrdies".

El Comitè de Qualitat del Centre detectà quines eren les àrees de millora i, a partir d'ací, sorgí la proposta que hauria de ser guardonada. Un dels objectius d'aquesta iniciativa de millora ha estat aconseguir que les absències interferisquen el menys possible en el funcionament del centre. El promotor i el responsable del projecte són, respectivament, Vicent Sansano i Juan Úbeda.

IGUALTAT I CONVIVÈNCIA EN L'ÀMBIT EDUCATIU

Rosa Pastor Carballo, professora del departament de Psicologia Bàsica, i de l'Institut Universitari d'Estudis de la Dona de la Universitat de València, coordina el curs "Igualtat i convivència en l'àmbit educatiu: discriminació, gènere, conflicte i violència", que té una durada de 30 hores que s'impartiran de 17.00 a 20.00 hores els dies 20, 21, 27 i 28 de novembre i el 4, 5, 11, 12, 18 i 19 de desembre.

Aquest curs, que està subvencionat en el marc del conveni subscrit entre la Conselleria de Cultura, Educació i Esport i la Universitat de València, persegueix entre altres objectius analitzar les relacions en l'experiència quotidiana del context educatiu que dificulten el desenvolupament de les relacions igualitàries i, també, promoure pautes d'intervenció per al desenvolupament de la igualtat i de la convivència democràtica a l'escola.

La preinscripció s'ha de fer del 2 d'octubre al 10 de novembre de 2006 a les dependències del Servei de Formació Permanent, o per mitjà de la web www.uv.es/sfp/. En aquesta pàgina podeu tenir més informació de les activitats de formació que es desenvoluparan al llarg del curs.

ELS COL-LEGIS DE L'EXILI A MÈXIC

Del 10 d'octubre al 10 de desembre de 2006, a la Sala Thesaurus de la Nau, es pot veure una exposició sobre la història dels col·legis que els republicans crearen a Mèxic per a l'educació dels xiquets exiliats després de la Guerra Civil. La mostra, de la qual és comissari el professor del departament d'Educació Comparada i Història de l'Educació de la Universitat de València, José Ignacio Cruz, destaca per revelar un aspecte de l'exili republicà ben poc conegut.

En el recorregut expositiu es fa un repàs al model educatiu que s'havia desenvolupat durant la II República, clarament influït per la Institución Libre de Enseñanza, i s'hi constata la pervivència d'una gran part d'aquests centres que han permès a moltes generacions rebre una formació de qualitat i eficaç per a exercir els rellevants llocs que molts d'ells ocupen actualment en tots els sectors de la societat mexicana.

Una de les imatges de l'exposició *Els col·legis de l'exili a Mèxic* que es pot visitar a la seu històrica de la Universitat de València.

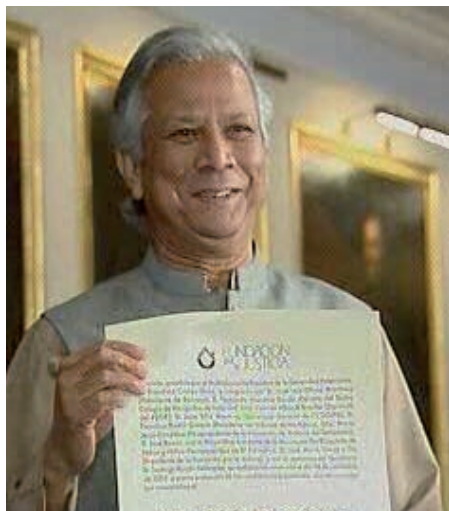
Els col·legis de l'exili a Mèxic

Sala Thesaurus de la Nau. Universitat de València / C. La Nau, 2
Horari: de dimarts a dissabte de 10.00 a 13.30 hores i de 16.00 a 20.00 hores.

Diumenge de 10.00 a 14.00 hores.

www.uv.es/cultura

EL NOBEL DE LA PAU MUHAMMAD YUNUS, HONORIS CAUSA PER LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

El passat mes de juny la Universitat Jaume I de Castelló, la Universitat d'Alacant i la Universitat de València van investir Doctor Honoris Causa Muhammad Yunus, l'anomenat banquer dels pobres, que ara ha rebut el Premi Nobel de la Pau. Yunus és el creador del Banc Grameen, des d'on impulsà un revolucionari sistema de microcrèdits dels quals s'han beneficiat més de cinc milions de persones, la major part dones pobres.

Yunus estudià Ciències Econòmiques a Bangladesh, i amb un beca Fulbright es doctorà als EUA. Després de dedicar-se uns anys a l'ensenyament universitari, i convençut que el que explicava als seus alumnes no servia per a eradicar els problemes d'extrema pobresa, va iniciar una sèrie d'activitats per a engegar finalment el Grameen Bank el 1986, que prestava diners sense avals ni garanties, i es basava únicament en la confiança en el projecte i en les persones.

Muhammad Yunus a l'edific històric de la Universitat de València durant el passat mes de juny, quan va ser investit Doctor Honoris Causa.

CONCURSOS PER A PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA DE L'AULA DEL CEL

Construir instruments antics per a mesurar el temps, com ara rellotges de sol, d'aigua o clepsidres, rellotges d'arena, rellotges de foc o rellotges d'oli, o instruments per a mesurar els angles, com ara una ballesta, un quadrant o un astrolabi, és l'objecte del concurs que organitza el Gabinet Didàctic de l'Aula del Cel, dirigit a estudiants valencians de secundària. L'Aula és una iniciativa de l'Observatori Astronòmic de la Universitat de València que també proposa als estudiants de primària dels centres valencians la possibilitat de participar en un concurs de construcció de maquetes dels planetes i altres cossos del sistema solar. Per poder participar-hi cal inscriure's abans del 10 de novembre de 2006 i cal presentar els treballs abans del 23 de febrer de 2006. El Gabinet enviarà als interessats informació, plantilles i imatges dels instruments per facilitar-ne la construcció. Abans de març de 2007, l'Observatori farà una selecció d'un màxim de vint treballs presentats i es convidarà els alumnes, juntament amb els seus professors, a una excursió d'un dia.

Aquesta nova edició dels concursos de l'Observatori de la Universitat de València segueix la línia del concurs plantejat el curs anterior sobre la construcció de rellotges de sol i la intenció dels organitzadors és divulgar la ciència, establir relacions de convivència entre els xiquets i joves de diversos centres educatius i crear vincles d'unió entre la Universitat i el professorat i l'alumnat de primària i de secundària.

L'abril passat els guanyadors del concurs del rellotges de sol anaren amb els seus professors i els membres de l'Aula del Cel de l'Observatori Astronòmic a passar el dia a Otos, a la Vall d'Albaida, el poble dels rellotges de sol.

Els guanyadors del concurs de rellotges de sol durant la visita que van realitzar a final de curs passat al poble d'Otos.

Aula del Cel – Observatori Astronòmic – Universitat de València

Edifici Instituts d'Investigació. Polígon La Coma, s/n

46980 - Paterna (València)

tel: 963 543 483 – 963 543 750

www.uv.es/obsast

e-mail: auladelcel@uv.es

ONZE ANYS DONANT A CONÈIXER LA UNIVERSITAT

Enguany tindrà lloc l'onzena edició del Programa Conèixer que començà el curs 1996-97 amb les visites guiades com a experiència per acostar els preuniversitaris a la Universitat de València. A aquesta primera activitat aleshores molt novedosa es va afegir la Jornada d'Informació als Orientadors, les sessions informatives per titulació que, juntament amb la participació en fires i l'edició de materials informatiu, conformen una proposta de comunicació sobre l'oferta formativa de la Universitat de València.

Les visites són la culminació del procés d'orientació que l'alumne ha fet des de la seua incorporació a l'ESO amb els orientadors o tutors del centres d'ensenyament secundari. El curs passat visitaren els campus de la Universitat de València 7352 alumnes procedents principalment de centres de les comarques centrals i de la ciutat de València. En aquesta activitat, que es desenvolupa al llarg de dues setmanes, s'implica tota la comunitat universitària: hi ha PDI i tècnics del DISE que expliquen per àrees la varietat de carreres a les quals es pot optar-hi, i hi ha estudiants que acompanyen i guien els preuniversitaris. Sota la coordinació del DISE, amb la col·laboració del Servei de Política Lingüística, i la participació dels centres universitaris s'articulen 9 rutes que permeten als estudiants d'ensenyament secundari fer un tast de la vida diària a la Universitat de València.

Dues cites més en el calendari del programa Conèixer ens fan retrobar-nos amb els estudiants preuniversitaris. Es tracta de la Fira Formaemple@ i de les sessions informatives per titulació que constitueixen una nova oportunitat d'informació per a aquells que van a ingressar a la Universitat.

Jornada d'Informació als orientadors del curs passat

Conèixer la Universitat. Curs 2006-2007

- **Jornada d'Informació als orientadors**
Gener de 2007 (encara resta per fixar la data exacta)
- **Visites**
Del 19 al 28 de febrer i el 1 i 2 de març de 2007
- **Sessions informatives per titulació**
17, 18, 19, 23 i 24 d'abril de 2007

DONES MESTRES

Des del passat 24 d'octubre es pot veure a l'espai del Sindicat de Treballadors i Treballadores de l'Ensenyament - Intersindical Valenciana l'exposició *Dones mestres*, de Ricard Huerta, professor d'Educació artística a la Universitat de València.

Aquesta exposició constitueix un projecte de recerca que s'està fent al grup "Educació Artística i Cultura Visual", és un treball de recerca artística sobre el col·lectiu de les dones que treballen a l'ensenyament. L'exposició estarà formada per tres espais: 3 pintures sobre llenç dedicades a dones que, com a artistes, actrius, escriptores, científiques i creadores en general, ens han aportat els seus ideals i les seues idees; 7 pintures sobre paper dedicades a dones que treballen i lluiten des dels seus espais d'acció: mestres i professores i, finalment, el tercer espai és una instal·lació basada en els dibuixos dels xiquets i de les xiquetes de les escoles del voltant de la seu de l'STEPV-IS, els quals dibuixaran i pintaran les seues mestres.

Sindicat de Treballadors i Treballadores de l'Ensenyament - Intersindical Valenciana

C. Juan de Mena, 18, València

EL SERVEI DE FORMACIÓ PERMANENT, AL CAMPUS DELS TARONGERS

Probablement, a partir del mes de novembre, ja estiguen preparades les noves instal·lacions del Servei de Formació Permanent al campus dels Tarongers. Les noves dependències estan situades davant del número 60 del carrer Serpis, just davant de la Biblioteca de Ciències Socials. El nou telèfon és el 961 625 030, i podeu consultar també la web www.uv.es/sfp.

VISITES ALS LABORATORIS DE QUÍMICA I OLÍMPIADA

A partir del 20 de novembre, els professors interessats a assistir amb els seus estudiants a les visites que cada curs organitza la Facultat de Química poden contactar amb la secretària del degà (Maribel Lluna) per a inscriure's en el programa. Cal telefonar al número 96 354 44 70 o, millor encara, enviar un missatge a maria.i.lluna@uv.es.

La inscripció per a participar en l'Olimpiada es fa per mitjà del Col·legi de Químics i la data límit és el 16 de novembre de 2006. Es farà un examen de preselecció per a seleccionar els setze estudiants a qui s'impartiran els seminaris formatius. Les dates per als exàmens es detallen tot seguit:

Examen de preselecció: divendres 24 de novembre, 16.30 hores. Aules E1 i E2 (Facultat de Química). Seran seleccionats setze estudiants.

Examen de la fase local: divendres 16 de febrer 16.30 hores. Aules E1 i E2 (Facultat de Química). Seran seleccionats setze estudiants que aniran a la fase nacional i que participaran en els seminaris formatius.

LA GUERRA D'ESPANYA A CULLERA

El curs passat els alumnes de 4t d'ESO del col·legi La Milagrosa de Cullera, a la Ribera Baixa, treballaren la recerca d'informació en base a fonts orals i gràfiques per recuperar testimonis de la Guerra Civil viscuda pels seus avis, que aleshores, quan esclatà el conflicte, eren menuts. El resultat d'aquesta experiència ha quedat reflectit en l'opuscle *La guerra dels nostres iaïos. Història oral i gràfica*, editat pels ajuntaments de Cullera i de Paterna, i per Acció Cultural del País Valencià.

Amb aquest treball, que ha connectat dues generacions, aquest centre escolar ha volgut commemorar el setantè aniversari de l'esclat de la guerra i ha rememorat vivències i petites històries personals.

DINO SALINAS

Revista de divulgació científica de la Universitat de València

NÚM. 49. PRIMAVERA 2006

L'OLIVERA, L'ARBRE EVITERN

Monogràfic coordinat per Fernando Sapiña

ENTREVISTA A AMPARO SALVADOR per Ester Pinter

INFORMACIÓ I SUBSCRIPCIONS A MÈTODE:

MÈTODE, Jardí Botànic de la Universitat de València

C/. Quart, 80. 46008 València

SUBSCRIPCIONS: 96 386 45 61

* Preu Subscripció anual (4 números l'any): 18 € per a Espanya, 25 € per a l'estranger

<http://www.uv.es/metode>

F

www.uv.es/revistafutura

FUTURA

VNIVERSITAT
DE VALÈNCIA